

MESEVÁR ÓVODA

OM:201890

P E D A G Ó G I A I P R O G R A M

Mesevár Óvoda-Bölcsőde

2235 Mende, Fő út 10.

Telefon: 06-29-439-137

E-mail: mesevarovoda@mende.hu

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETŐ	4
2. ÓVODAI NEVELÉSI PROGRAM	4
2.1. Helyzetelemzés	5
2.2. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	7
2.2.1. Gyermekkép	8
2.2.2. Óvodakép	8
2.3. CÉLOK, ALAPELVEK, FELADATOK	8
2.3.1. Az óvodai nevelés céljai	8
2.3.2. Alapelvek	9
2.3.3. Az óvodai nevelés feladatai	10
2.3.3.1. Egészséges életmód alakítása	11
2.3.3.2. Érzelmi nevelés és szocializáció fejlesztése	14
2.3.3.3. Anyanyelvi és értelmi nevelés megvalósítása	15
2.4. AZ ÓVODAI ÉLET FELADATAI	16
2.4.1. Egészséges életmódra nevelés	16
2.4.2. Érzelmi nevelés és szocializáció	17
2.4.3. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	19
2.5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	21
2.5.1. Az intézmény személyi feltételei	21
2.5.2. Tárgyi feltételek	21
2.5.3. Az óvodai élet megszervezése	22
2.5.3.1. Szervezeti és időkeret	23
2.5.3.1.1. Csoportszervezés	23
2.5.3.1.2. Napirend, heti rend	24
2.5.4. Kapcsolatrendszer	26
2.5.4.1. Óvoda-csalás	26
2.5.4.2. Óvoda-Iskola	26
2.5.4.3. Óvoda-Fenntartó	28
2.5.4.4. Óvoda-Szabadidő Központ	29
2.5.4.5. Óvoda-Egészségügyi Szervek	29
2.5.4.6. Óvoda-Szakmai Szervezetek	30
2.5.4.7. Óvoda-Gyermekjóléti-Családsegítő Szolgálat	30
2.5.4.8. Óvoda-Egyházak	30
2.5.4.9. Az intézmény óvodái közötti kapcsolattartás	30
2.6. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	31
2.6.1. Játék	31
2.6.2. Mese-vers	33
2.6.3. Ének-zene, énekes játék	35
2.6.4. Rajzolás, mintázás, kézimunka	36
2.6.5. Mozgás	38
2.6.6. Külső világ tevékeny megismerése	40
2.6.6.1. Környezeti nevelés	40
2.6.6.2. Matematika	42
2.6.7. Munka	44
2.6.8. Tevékenységekben megvalósuló tanulás	47
2.7. AZ ÓVODÁBA ÉS AZ ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI	50

2.7.1. Az iskolába lépés feltételei az óvoda sikerkritériumai	50
2.7.2. Gyermekvédelem	53
2.7.3. Kiemelt figyelmet érdemlő gyermek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése	54
2.7.3.1 Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése	56
2.7.3.2. Kiemelten tehetséges gyermek nevelése	57
2.9. AZ ÓVODA SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAI	58

1. BEVEZETŐ

Intézményünk a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

A pedagógiai tevékenység tudatos és szakszerű irányításához nélkülözhetetlen, hogy világos ismereteink, elképzeléseink legyenek a nevelési-oktatási folyamat szerkezetéről, elemeinek kölcsönhatásairól, megszervezésének elméleti és gyakorlati törvényszerűségeiről.

A Pedagógiai Programunk ennek a célkitűzésnek kíván megfelelni.

2. ÓVODAI NEVELÉSI PROGRAM

„Ha a jövő évről akarsz gondoskodni, vess magot, ha egy évtizeddel számolsz, ültess fát, ha terved egy életre szól, embert nevelj!”

(Kínai mondás)

Törvényi előírások figyelembe vétele

A program a 137/1996. (VIII.28.) számú Kormányrendelet értelmében, az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján készült.

Ezen kívül program az alábbi törvények, rendeletek figyelembe vételével készült:

- Alapító okirat
- 255/2009 (XI.20) Kormányrendelet
- 32/2012(X.8)EMMI rendelet A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve kiadásáról.
- 1997. tv. XXXI. törvény A gyermekek védelméről és jogairól
- 1992. Egyezmény a gyermekek jogairól Egyesült Nemzetek UNICEF
- 326/2013 (VIII.30) Kormányrendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992.évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról.
- 48/2012 (XII.12) EMMI rendelet a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai- szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről.
- 36/1999. (VIII.24.) OM rendelet a képzési kötelezettségről és a pedagógiai szakszolgálatokról
- 2011. évi CXCV. törvény A nemzeti köznevelésről
- 368/2011. Kormányrendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról (államháztartás részét képező intézmények számára)
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. Rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

Az intézmény adatai

Intézményünk neve:

Mende Mesevár Óvoda-Bölcsőde

Az intézmény székhelye:

2235 Mende, Fő u.10.

Az intézmény telephelyei:	2235 Mende, Fejes Ferenc tér 16. 2235 Mende, Fejes Ferenc tér 16/A (Bölcsőde)
A fenntartó neve, címe:	Mende Község Önkormányzat 2235 Mende, Fő u. 14
OM azonosító jele:	201890
Engedélyezett gyermeklétszám:	238 fő (óvoda:210 fő, bölcsőde: 28 fő)
Intézményvezető:	Juhász Sándor Jánosné

2.1. HELYZETELEMZÉS

Általános helyzetelemzés

A Mesevár Óvoda-Bölcsőde Mende községben a székhelyen és egy telephelyen működő óvodát és egy bölcsődét magába foglaló többcélú, közös igazgatású közoktatási intézmény. Az óvodai intézményben a gyermekek nevelése-oktatása 5 óvodai csoportban valósul meg.

Az óvodák szakmai szempontból önállóak. A nevelési program tartalmát az Alapprogram határozza meg, alkalmazkodva a helyi viszonyokhoz.

Nevelőtestületünk a „Gáspár pedagógiára” építkező: Fábíán Katalin által készített

„Tevékenységeközpontú óvodai nevelési program”-ot tartotta a legcélszerűbbnek adaptálásra.

A választásnál döntő szempont volt, hogy ez a program nevelésfilozófiájában, óvoda és gyermekképeiben összecseng nevelési elképzeléseinkkel. Feladatunk a gyermekek felzárkóztatása, az egyéni képességek szerinti differenciált fejlesztés. Figyelmünket azonban nem kerülhetik el a tehetséges gyermekek sem, így feladatunk fejlesztésük, tehetségük kibontakoztatása is. A tevékenykedést az óvodáskorú gyermek életelemének tekintjük, amely integrálja és rendszerezi a világról szerzett ismereteket. Támazkodunk a már meglévő ismereteikre, tapasztalataikra, nagyfokú tevékenységi vágyukra, melyhez változatos tevékenységi formákat biztosítunk (szabad játék, munka, ismeretszerzés).

Intézményünk 2009-től a TÁMOP 3.1.4 Kompetencia alapú nevelés program korszerű alapelveit figyelembe véve, a korábbi jól bevált gyakorlatokkal ötvözve végzi pedagógiai tevékenységét. Pedagógiai programunkba beépítésre kerültek a TÁMOP pályázat által támogatott, kompetencia alapú óvodai nevelés programcsomag elemei, melyek folyamatosan bevezetésre kerültek óvodánk minden csoportjába.

A programcsomag elemeinek beépítését lehetővé tette, hogy Tevékenységeközpontú programunk sokban közelít a kompetencia alapú nevelési programhoz, melynek megvalósításával kívánjuk megalapozni az élethosszig tartó tanulás folyamatát.

A programcsomag specialitásainak felhasználása szerkezetében, tartalmában és értékrendjében megújította nevelési programunkat.

Intézményi helyzetelemzés

Az óvoda gazdasági és társadalmi környezete:

Mende község Pest megyében, Budapesttől 35 km-re, a Szolnokra vezető vasútvonal és a 31-es főútvonal mentén helyezkedik el, a Gödöllő-Ceglédberceli dombság része. Az Alsó-Tápió folyó mendei ága a Barina patak átszeli településünket. A dombok ölelésében meghúzódó község lélekszáma 4230 fő.

Szociológiai jellemzők:

A községben a családok életkörülményei, és iskolázottsága heterogén képet mutat. A lakosság egy rétege a közeli települések, de elsősorban a főváros nyújtotta munkalehetőségből él, és van olyan réteg, akiknek marad a munkanélküliség, a jövedelempótló támogatás igénylése. A településen kevés a munkalehetőség. Az emberek törekednek arra, hogy a környéken munkát találjanak. Néhányan az egyébként alacsony számú vállalkozásokban találnak megélhetést.

A két kereső családmóddal a korábbi évekhez viszonyítva stagnál. Jelentős változás nem mutatkozik a szociális gondoskodást, gyermekvédelmi támogatást igénylő családok vonatkozásában sem. A családok lakáskörülményei általában megfelelőek. A szülők törekszenek arra, hogy minél jobb körülményeket biztosítsanak gyermekeiknek, külön szoba, játéksarok. Igényük, vágyuk, hogy gyermekeik ugyanolyan lehetőséget kapjanak, mint a városi gyerekek, s ezért, akinek lehetősége van áldozatot is hoz érte. Az óvodába járó gyermekek szociális helyzete változó, adottságaik, képességeik is igen eltérőek, ehhez kell alkalmazkodni az óvodai nevelésnek is.

- Fő u.10.

Az intézmény székhelyén, a község központjában épült 1942-ben a település első óvodája, egy vegyes csoport számára. A gyermeklétszám növekedése szükségessé tette, hogy 1981-ben 1 csoportszobával, a hozzátartozó mosdóval és öltözővel bővüljön az épület. 2013 szeptemberében az önkormányzat sikeres pályázatának köszönhetően elkezdődhetett az óvoda felújítása és három csoportszobával történő bővítése. 2014.augusztus 26-án egy korszerűen felszerelt 150 gyermek befogadására alkalmas épületbe költözhetett be három gyermekcsoport (Micimackó, Törpike, Süni csoport) Az új óvoda megnyitásával egy időben a Dózsa Gy.u.118.sz. alatti óvodánk működése megszűnt.

A település központja, a patak közelsége számtalan lehetőséget biztosít a tevékenységek sokszínű megvalósításához.

- Fejes Ferenc tér 16.

1978. szeptember 1-jén megnyíló óvoda a hársfák, hatalmas nyárfák, platánfák, nyírfák ölelésében lévő területen, szép természeti környezetben található. A két (Pillangó, Katica) csoport számára kialakított épületben, 60 gyermek elhelyezése lehetséges. Később egy tornaszoba kialakítására is sor került, mely biztosítja kedvezőtlen időjárás esetén is a szabad mozgás lehetőségét, valamint logopédiai és egyéb tevékenységek lebonyolítására is alkalmas. 2005-ben az épület külső tatarozása, tetőcsere mellett, a vizesblokk korszerűsítése is megtörtént, a gyermekköltözők új burkolatot kaptak.

- Fejes Ferenc tér 16/A

2014. november 17-én egy új, kétcsoportos, 28 férőhelyes bölcsődével bővült intézményünk. A bölcsőde részére önálló Szakmai program, SZMSZ és Házirend készült.

Tárgyi feltételek terén mind az óvoda épületében, mind az udvar vonatkozásában törekszünk a folyamatos fejlesztésre, modernizálásra, eszkozbővítésre, kiemelten a balesetvédelmi és egészségügyi szabályok érvényesülésére.

Nevelési lehetőségeink szempontjából a természet adta körülmények igen fontosak, hiszen ez által a különböző kirándulások, túrák és egyéb mozgásos tevékenységek egyaránt tervezhetők, kiaknázhatók.

Hisszük és valljuk azt, hogy a gyermekek természet és mozgásszeretete csak aktív kapcsolatokban, tevékenység közben alakulhat ki, ezért igyekszünk minden helyi lehetőség ilyen irányú kihasználására.

Nagy hangsúlyt fektetünk a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek rendszeres óvodalátogatására. Törekszünk a hátrányok kompenzálására. E területen a gyermekek nevelése mellett feladatunknak tartjuk a szülők segítségét is.

Nevelőtestületünk egységes, gyermek centrikus szemléletű. Fontosnak tartjuk a korai fejlesztés tudatos támogatását, az egyéni képességek fejlesztését és kibontakoztatását, támogatjuk a kreatív önfejlesztés fejlődésének lehetőségét, mind magunk és gyermekeink körében. Az óvoda munkájába szívesen bekapcsolódnak a szülők. Részt vesznek a közös programokon, rendezvényeken, ünnepeken és segítik ezek szervezését.

Legfontosabb számunkra, hogy a jövőben elégedettek legyenek partnereink a munkánk minőségével.

2.2. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

„A gyermeket tisztelettel kell fogadni, szeretetben kell felnevelni, és szabadságban kell elengedni.”

(Vekerdi Tamás)

2.2.1. Gyermekkép

A program a 3-8 éves korú gyermekek fejlődésének támogatását és személyiségük fejlesztését vállalja fel. A gyermekekhez, mint fejlődő személyiségekhez közelít,- abból a tényből indul ki, hogy az ember egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre- kiemelve azt, hogy fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások közösen határozzák meg.

A gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak figyelembe vétele mellett, a gyermeki személyiség kibontakoztatásán keresztül, a befogadás az esélyteremtés az esélyegyenlőségek megteremtése érdekében:

- a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztését,
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekek gondozását, fejlesztését fontos feladatunknak tekintjük, minden gyermek számára biztosítjuk az egyenlő hozzáférést.

Ebből következően óvodai nevelésünk

- gyermekközpontú, a gyermeki személyiség kibontakoztatására irányul,
- az iskola-óvoda átmenet megkönnyítésére törekszik,
- elősegíti a nemek társadalmi egyenlőségének megvalósítását és az ezzel kapcsolatos előítéletek lebontását,
- biztosítja a szabad játék kitüntetett szerepét.

Nevelésünk gyermekközpontúsága

- a gyermek végtelen szeretetén, különbözőségének és egyéni különbségeinek tiszteletén,
- a gyermek életkorhoz igazodó szükségleteinek ismeretén és figyelembevételén,
- a gyermek testi, szociális, érzelmi és értelmi fejlődésének ismeretén, valamint
- a fejlődési, fejlesztési területre kiterjedő figyelmen alapszik.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek sikerorientáltak, a környezetükben jól eligazodóak, problémájukra saját megoldást találóak, jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkezők legyenek.

2.2.2. Óvodakép

Pedagógiai Programunk célja, hogy a gyermekek élmény gazdag környezetben az egyéni fejlődési ütemük tiszteletben tartásával, önálló gondolkodású, autonóm személyekké váljanak.

- Óvodánk a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermekek be-óvodáztatásától az iskolába lépéséig.
- Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit, a szabad játék lehetőségét.
- Az intézménybe beíratott gyermekek számára megteremti az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes légkört.
- Funkciói: óvó- védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciók.
- Közvetetten segíti az iskolai beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiség vonások fejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatása mellett az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.
- Óvodánk tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével, a dolgozók személyes példájukkal segítik a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.
- Az óvodai nevelésben alkalmazott, összehangolt pedagógiai intézkedések, a gyermek személyiségéhez igazodnak és biztosítják minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét.
- Képességkultúrára épülő egyéni bánásmód alkalmazása változatos módszerekkel, amiben a gyermek meglévő képessége a kiinduló alap.
- A nemzeti etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek nevelésében támogatjuk a befogadás lehetőségét, a kisebbségi önazonosság megőrzését, erősítését.
- Beszélő környezetével biztosítja a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartását, a gyermeki kérdések támogatását, a mindennapi anyanyelvi és értelmi nevelést és fejlesztést.
- A gyermekek állapotához igazodva a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleményében foglaltaknak megfelelően minden olyan pedagógiai, pedagógiai célú rehabilitációs ellátás biztosítása, amely a gyermek képességeinek lehetőség szerinti legteljesebb kifejlesztéséhez szükséges.
- A társadalmi gyakorlatra való felkészítést segíti a változó gyermeki szükségletek kielégítése, a társadalmi normákkal való találkozás. Alkalmassá tételük az eltérő értékekkel és kultúrával rendelkező családok mentális, érzelmi és szociális támogatása.
- Népünk hagyományai, jeles napok megismertetése, ápolása.

2.3. CÉLOK, ALAPELVEK, FELADATOK

2.3.1 Az óvodai nevelés céljai

A 3-7 éves gyermek eltérő fejlődési ütemének és érési jellemzőinek szem előtt tartásával a gyermeki személyiséghez igazított pedagógiai módszerek alkalmazásával, játékos keretek között alakul:

- az egészséges sokoldalú személyiség,
- gyermekek környezettudatos szemlélete,

- a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális, értelmi érettsége.
- A 3 - 7 éves korú gyermekek társadalmi gyakorlatra való általános felkészítése, amely magában foglalja:
- a) a teljes gyermeki személyiség fejlesztését a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül,
 - b) az életre való felkészítést a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül,
 - c) a természetes és mesterséges környezetünk megismerésére, védelmére nevelés a tevékenységek által és tevékenységeken keresztül.
 - d) sokoldalú képességfejlesztés segítségével a személyiség fejlődésének biztosítása, az egyén önkiteljesedésének elősegítése.
 - e) a nevelési folyamat egésze alkalmas arra, hogy spontán vagy szervezett módon tanuljon a gyermek.

A tehetséges gyermek átlag feletti speciális egyéni képességei felszínre kerülnek, fejlődnek. A hátrányos helyzetű gyermekek összehangolt nevelése révén, az esélyegyenlőség növekszik, az indulási hátrányok csökkennek az iskolába való átmenet zökkenő mentesebbé válik. A gyermek magában hordozza fejlődésének, önmegvalósításának minden csíráját, a pedagógus feladata, hogy kibontakoztassa azt. Nem csak „megengedjük” a gyermeki személyiség formálódását, hanem pedagógiai módszerekkel célirányos hatások megszervezésére törekszünk. A pedagógiai hatékonyság szempontjából az individualizált módszereket meghatározónak tekintjük.

2.3.2 Alapelvek

Óvodánkban érvényesülnek a különböző innovatív pedagógiai törekvések, mivel az alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek és széles körű módszertani szabadságának érvényesülését.

Az óvodai nevelési program az Alapprogramra épül, amelynek szakmailag összehangolt rendszere a biztosítja arra, hogy az intézmény szakmai önállósága, az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesülnek azok az általános igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom, a gyermek érdekeinek figyelembevételével megfogalmaz.

Az alapelvek azokat az óvodára jellemző elveket foglalja össze, melyek meghatározzák az óvodai élet céljait és feladatait.

Ezek a következők:

- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, az óvodai nevelés kiegészíti azt, miközben érvényesíti a családokkal való együttműködés során a segítség családhoz illesztett megoldásait, az intervenciók gyakorlatot.
- A gyermeki személyiséget tisztelet, szeretet, elfogadás, megbecsülés, bizalom és védelem övezi.
- Megvalósul az érzelmi biztonság, otthonos, derűs, szeretetteljes légkör feltétele és mindenkor, minden helyzetben a gyermek érdekeinek figyelembe vétele, és szükségleteinek kielégítése.
- Érvényesül az életkorhoz és az egyéni képességekhez igazodó pedagógiai intézkedések, műveltségterületek közvetítésével, a gyermekek személyiség fejlődésének és egyéni képességeinek kibontakoztatása, az egyéni bánásmód elve és az esélyegyenlőség előmozdítása.

- A gyermekek nevelése során megvalósul a tolerancia, a különbözőségek elfogadásának elve, a differenciált képességfejlesztés, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségének megvalósítása.
- Az óvodapedagógus feladata a pozitív visszajelzésekre épülő, bizalom teli légkör kialakítása, ahol minden gyermek hibázhat, lehetősége van javításra, próbálkozásra.⁴

2.3.3 Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés feladata az Alapprogramban deklarált - testi és lelki szükségletek kielégítése, ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása,
- az anyanyelvi,- értelmi fejlesztés, nevelés és megvalósítása.

További feladataink:

- Az egészséges életvitel iránti igény megalapozása
- A gyermek életkorához igazodó egészséges, barátságos környezetben, elfogadó, megértő, szeretetteljes pedagógiai attitűddel a gyermek testi-lelki szükségleteinek, érzelmi biztonság iránti igényének kielégítése, lelki egészségének megóvása, pozitív önértékelés kialakítása, önbizalom megalapozása, megerősítése.
- A közösségi együttéléshez, a társas érintkezéshez szükséges erkölcsi tulajdonságok alakítása, a másság elfogadására való nevelés.
- A gyermekek esztétikai- érzelmi világának fejlesztése, a szépség, a harmónia, az esztétikai élmény iránti igény és fogékonyság kialakítása.
- A pedagógiai tapintat alkalmazásával, a gyermeki jogok tiszteletben tartásával, a gyermekek érdeklődésére, tevékenységi vágyára alapozva juttassunk el mindenkit saját képességei és lehetőségei

2.3.3.1 Egészséges életmód alakítása

Mottónk: Egészséget – egészséges környezetben

- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- az egészséges életmód, betegségmegelőzés, valamint a biztonságos környezet szokásainak alakítása,
- a gyermek komfortérzetének biztosítása,
- a természetes mozgáskedv fenntartása mellett a társra figyelés fejlesztése,
- rendszeres mozgással az egészséges életvitel, testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése,
- szükség esetén, megfelelő szakember bevonásával, speciális testi, lelki nevelés.

A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok kidolgozása, amelyek különösen:

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése,
- a bántalmazás és óvodai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés,
- a személyi higiéné területére terjednek ki,

további feladatot jelentenek.

Az egészséges életmód alakításának feltétele az egészséges környezet biztosítása. A higiénét, a baleset megelőzését, kulturált étkezést, zavartalan játékot, szabad levegőn való tartózkodási lehetőséget biztosító tárgyi környezet (óvodai épület, felszerelés, csoportszoba, játékszerek, munkaeszközök stb.) nem önmagában képezi az óvodásgyermek környezetét. Igen jelentős (talán a tárgyi környezetnél is jelentősebb) környezeti tényezőt alkotnak a gyermekeket körülvevő személyek (kortárs gyermekek és felnőttek), azaz a szociális környezet. Ennek szeretetteljes, harmonikus légköre, pajtási-baráti hangulata rányomja a bélyegét a gyermek személyiségfejlődésére.

Az óvodai nevelési program általános nevelési feltételei közé az alábbi egészségfejlesztő tevékenységek sorolandók:

- a testi egészség (gondozás, ápolás, edzés, mozgás-fejlesztés),
- a lelki egészség (értelmi fejlesztés, érzelmi biztonság nyújtása),
- a szociális kapcsolatok harmóniája (közösségi élet, segítség stb.),
- az egészségvédő képesség fejlesztése,
- a gyermekek egészséges életmódjának, egészségvédő szokásainak kialakítása,
- az óvodapedagógusok és a nem pedagógus dolgozók viselkedésének szabályozása,
- a szülők otthoni egészségnevelő feladatai.

Kiemelt jelentőségű a gyermek testi gondozása, testi szükségleteinek kielégítése és a testi épség védelme. Ez az alapvető óvónői feladat az óvodásgyermek higiénés nevelését, az alapvető higiéniai tennivalókra való szoktatását (gyakorlását, ellenőrzését, folyamatos korrekcióját) foglalja magában, így a tisztálkodás, a kulturált étkezés, a környezeti higiénia és rend, a balesetmentes viselkedés (a szűrő-vágó eszközök használata), a ruházat tisztántartása megtanítása.

Kiemelt jelentőségű az óvodai élet minden fázisában a kisgyermek mozgásigényének kielégítése, harmonikus, összerendezett mozgásainak kifejlesztése. Ebben a követelményben a gyermek testi képességeinek fejlesztése fogalmazódik meg, a tudatos, célszerű összerendezett cselekvés fejlődésének elősegítése mind az alapvető mozgásfunkciókban (a járásban, sietésben, futásban, lépcsőn járásban), mind pedig az emberi kapcsolatokhoz nélkülözhetetlen humán mozgáskultúrában (játékban, feladatellátásban, együttes tevékenységben, segítségben, baleset-megelőzésben, fertőzést megelőző magatartásban).

Az óvodai nevelés során az egészséges életmód alakítása eredményeként kialakul a kisgyermek igénye a személyi és környezeti higiénére, a mozgásos életmódra, az egészséges táplálkozásra és kulturált étkezésre, az egészséget károsító magatartásformák elkerülésére, egy adott élethelyzetben az egészségesebb megoldás választására, a másokon való segítségre. Mindez az egészség megvédésére történő beállítódást (attitűdöt), az egészség megvédésére vonatkozó érdeklődést, szándékot, "érzékenységet" jelen.

Az értelmi fejlesztés igénye

Az értelmi nevelés feladatait az Alapprogram a kisgyermek **ismereteinek fejlesztésében** jelöli ki. A kisgyermeknek egyre több ismeretet kell megszereznie és rendszereznie szervezetének működéséről, az egészségvédelem alapkérdéseiről (pl. fertőzés, betegség, táplálkozás, aktív mozgás és pihenés, az érzékszervek higiénéje és védelme stb.).

Az óvoda az egészségfejlesztő ismereteknek csupán egy részét közvetíti. A gyermek már előzetesen jelentős mennyiségű egészségvédő ismeretet hoz magával a családjából. Ezekhez az ismeretekhez kapcsolódnak azok az egészség-védő, egészségfejlesztő ismeretek, amelyeket a gyermek értelmi szintjéhez mérten az óvodában szerez meg, illetve rendszerez. Az egészségvédelmi ismeretközlés lehetősége kiterjed az óvodai foglalkozások mellett a szabadidő más lehetőségeire is, így a játékokra, a "kísérletezésekre", megfigyelésekre, a sétákra, kirándulásokra.

Az egészségvédelem, mint általános nevelési elv, átfogja az óvodai nevelés minden mozzanatát. Nem lehet az óvodai életnek egyetlen pillanata sem, amelyben ne válnék kötelező erejűvé az óvodapedagógusok és az óvoda dolgozói számára a testi épség és az egészség megvédése.

Az óvodában az egészségnevelés egyik legfontosabb része a személyi higiéné kérdése. Kiemelten fontosnak tartjuk a gyermekeknél a testi tisztasággal szembeni igényesség kialakítását. Ezt az igényességet, feltételes reflexként kell kialakítanunk a gyermekben, hiszen bőrünk véd a fertőzésekkel szemben, és ki van téve a szennyeződéseknek, A kéz alapos megtisztítása az első legfontosabb higiénés előírás, amit a gyerekekkel el kell sajátíttatnunk már kicsi koruktól kezdve. Fontos, hogy erre az óvodában és otthon is nagyon odafigyeljünk, hiszen így elkerülhető, megelőzhető a betegség. Nagyon fontos az évszaknak megfelelő bőrápolás gyermekeknél is.

A fogmosás a napi rutin része legyen. Óvodánkban minden ebéd után, a délutáni pihenő előtt mosnak fogat a gyerekek.

Az egészség megőrzéséhez elmaradhatatlan a megfelelő öltözködés is. Az öltözködés testünk hőszabályozásának mesterséges formája, valamint véd a szennyeződésektől és mechanikai hatásoktól is. Mindig rétegesen öltöztessük a gyereket. Majdnem mindig ajánlott valamilyen fejfedőt adni a gyerekekre, nyáron napszúrás ellen, tavasszal és ősszel a szél ellen, télen a hideg ellen.

Az egészségmegőrzéséhez elengedhetetlen a higiénian kívül a megfelelő mennyiségű és minőségű táplálkozás, alvás és mozgás.

A megfelelő mennyiségű alvás nagyon fontos a gyermek kiegyensúlyozott fejlődésében. Az óvodában nagy hangsúlyt fektetünk a délutáni pihenőre, amikor nyugodt, csendes légkörben az ebédeltetés után a gyerekek ki tudják magukat pihenni.

Óvodánkban változatos mozgásformákat építünk be a napirendbe. Minél korábban megismerkednek a gyermekek a különböző mozgásformákkal, annál nagyobb hatást érünk el a koordinációs képességük, erőnlétük, ritmusérzékük, kitartásuk fejlődése terén, s talán rejtett tehetségük is idejében napvilágra kerülhet!

Szerencsés helyzetben vagyunk, hiszen az óvodánk épületei szép környezetben, helyezkednek el, így alkalmunk nyílik a gyakori sétákra, kirándulásra. A kirándulások során sokat és szabadon mozoghatnak, megfigyelhetik a természetet, ismerkedhetnek szűkebb, és tágabb környezetükkel, és közben a gyalogos közlekedés szabályait is megtanulják. E két terület (környezeti nevelés, egészségnevelés) csak egymással kölcsönhatásban tervezhető

Lakóhelyünk földrajzi helyzete, adottságai révén nevelő-oktató munkánkban fontos minőségelem a környezeti és egészséges életmódra nevelés. Környezetünk megismerésének és óvásának igényét, óvodai hagyományait tudatosan alakítjuk a gyermekekben a rendszeres környezetvédelmi tevékenykedtetés során is. A papír- és szelektív hulladékgyűjtés, a külső-belső környezetünk alakításának hagyományai a közösségi programokba való bekapcsolódás egész éves tevékenykedtetést jelent a gyermekek számára. Óvodásaink testi- lelki fejlődésének megalapozására a családdal szorosan együttműködve szervezzük az egészségnevelő és prevenció munkánkat.

Egészség- és Vitamin- Gyümölcs-napokat szervezünk a gyermekek élettani sajátosságaihoz igazodva.

A mozgás és a sport megszerettetése is központi feladatunk./ Bozsik program keretén belül gyermekeink a környező falvak óvodásaival mérhetik össze tudásukat./ Céljaink megvalósítása érdekében tudatosan alakítjuk az éves-, és tematikus terveinket.

HUMÁN ERŐFORRÁSOK

Intézményünk valamennyi dolgozója elkötelezetten tevékenykedik a környezeti és egészségnevelési céljaink megvalósításában. Közép- és hosszú távú stratégiai terveinkben, konkrét feladatokat rendelünk a kitűzött célokhoz.

Az óvodapedagógus feladata, hogy segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

Az óvodapedagógus legyen nyitott a szülők, a gyermekek, az intézményvezető, valamint a szaktanácsadó visszajelzéseire, azokat használja szakmai fejlődésére.

A tágabb és szűkebb környezet közvetlen, tapasztalati úton történő megismerésével lehet elérni, hogy a gyermek tisztelje a környezetét, és bátran alakítsa azt anélkül, hogy kárt okozna benne. Bekapcsolódunk külső civil szervezetek által szervezett aktuális munkákba, pl. Mendei Zöldek által szervezett tavaszi hulladékgyűjtés során óvodánk felnőtt és gyermek közössége az épületeinkhez közeli területet rendezgeti, virágok ültetésével tesszük barátságosabbá környezetünket.

Nevelési célunk, hogy az óvodáskorú gyerekek környezettudatos viselkedését megalapozzuk. Ebben a folyamatban a gyermekeket körülvevő felnőttek, a szülő, a pedagógus, a dajka példája elengedhetetlen.

A szocializáció elősegítése

Az egészségnevelés fő területe az óvodai közösségben megvalósuló szocializáció elősegítése és a szociális érzékenység fejlődése-fejlesztése.

Az óvoda a gyermek viselkedésének második legfőbb mintaadó közössége. Ebben a közösségben az óvónő és más felnőtt személyek magatartása elsajátítandó **mintául** szerepel, azaz modell-értékű. A gyermek-gyermek, valamint a felnőtt-gyermek kapcsolat érzelmi töltése, társkapcsolati igénye, biztonság-nyújtása biztosítja az együttérzés, az önzetlenség, a segítség, az önfegyelem kialakulását.

Az óvodai szocializáció közvetlenül kapcsolódik a családi szocializációhoz. Az óvodának kiegészítő szerepe van a családi szocializáció mellett.

Vannak gyermekek, akik nehezebben szocializálódnak (illeszkednek a közösségbe, nehezebben tartják meg a közösség szabályait), lassabban fejlődők, alacsonyabb értelmi szinten állók, érzelmileg "sérültek", higiénésen elhanyagoltak, akiknek harmonikus életvezetéséhez az óvónőnek sokkal több egészségpedagógiai ismeretre, szoros érzelmi kapcsolatra, sajátos törődésre van szükség.

A környezeti és egészségnevelés intézményi céljai

- Tegyük képessé a gyermeket arra, hogy a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valós dolgokkal, lássák meg a problémákat és az azok közötti összefüggéseket, keressenek választ, megoldást azokra.
- Alapozzuk meg gyermekeinkben a természet, az épített és társadalmi környezet- benne az ember harmóniájának megőrzését szolgáló szokásrendszert (értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg, esztétikailag)
- Környezettudatos és kulturált magatartással működjenek közre a szülőföld, a lakóhely, az óvoda esztétikus környezetének kialakításában, megőrzésében.
- Alakítsuk ki gyermekeinkben a szűkebb és tágabb környezetért felelős, aktív, együttműködésre alapozott magatartásformákat, életvitelt, a jövőre, a fenntarthatóságra irányuló személyes attitűdöket.
- Az intézmény minden dolgozója törekedjen a komplex testi- lelki- szociális értékek védelmére, az ökológiailag fenntartható, egészséges élő és élettelen környezet kialakítására. Tudatosodjon gyermekeinkben, hogy az egészség érték- tenni kell érte. Értsék meg az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságát. Alakuljon ki gyermekeinkben az egészséges életmód utáni igény.
- Legyünk képesek a különböző ismeretek anyagát összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai módszerek alkalmazására, a környezeti és egészségnevelés kapcsán a pedagógusok közti együttműködés új formáinak, módszereinek alkalmazására.

„Apró lépés az óvodásnak, nagy lépés a világnak”

2.3.3.2. Érzelmi nevelés és a szocializáció fejlesztése

- a.) Az interperszonális (személyközi) kapcsolatok új formáinak alakítása, hogy a gyermekek értelmes kooperációra alkalmassá váljanak a közösségben. Ez egyaránt értendő a gyermek-gyermek, gyermek – óvodapedagógus, gyermek - dajka kapcsolatra.
- b.) Az énkép – önismeret – önértékelés fejlesztése, melynek révén a gyermekek képessé válnak önálló helyzetmegoldásokra, a konfliktusos helyzet kivédésére a felnőtt segítsége nélkül, hatékonyan érzik magukat, így önérvényesítésük szociálisan, elfogadható módon, színvonalas teljesítményen keresztül történik.
- c.) Értékek, normák kialakítása.
A gyermekek, közösségi életre való felkészítésük során kielégíthetik természetes társas szükségleteiket, megismerik és gyakorolhatják a társas együttélés alapvető szabályait a szokás-normarendszer megalapozásával, miközben alakul:
 - Az egymásra figyelés, az együttérzés, az egymáshoz alkalmazkodás, egymás segítése, a különbözőség elfogadása, tisztelete.
 - Nevelési helyzetekben az összpontosításra, erőfeszítésekre való képesség mellett a jó megoldásra ösztönző belső igény, belső motiváció alakítása a jól elvégzett „feladat” utáni meglegedettség, mint jutalom értékének alakítása.
 - Élmények biztosításával, az érzelmi átélés, az érzelmek pontos felismerésének és kifejezésének alakítása, az érzelmek feletti- életkornak elvárható kontroll erősítése és az önérvényesítő törekvések segítése.
- d.) Az erkölcsi értékek, normák alakítása
 - a jó és rossz felismerése, az őszinteség az igazmondás, igazságosság, felelősségvállalás, a gyengébb védelme, segítése saját élethelyzetbe való megtapasztalása, a dolgozók modell értékű bánásmódja során
 - a különbözőségek tisztelete,
 - a szülőföldhöz való kötődés alakítása, a szűkebb és tágabb környezetének megismerése.

2.3.3.3. Anyanyelvi és értelmi nevelés megvalósítása

Programunk lényeges része a beszéd, az anyanyelv és a kommunikáció fejlesztése, amelyek elválaszthatatlanok, és az óvodai élet egészét áthatják.

A tevékenységek során a beszéd a gyermek önkifejezésének és gondolkodásának legfőbb eszközévé válik. Csak belső nyelvi fejlettséggel rendelkező emberek lesznek képesek az alap kultúrtechnikák elsajátítására.

Feladatunk, hogy az óvodai nevelés módszereinek segítségével – a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése által, a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése során, azok különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása közben bővüljenek megismerő (kognitív és verbális) képességeik, mint:

- az egyre pontosabb, valósághű érzékelés, észlelés
- a szándékos figyelem, az összpontosításra való képesség,
- a valósághoz közelítő képzeleti működés,
- a reprodukív emlékezet, szándékos bevézés, felidézés,
- a problémamegoldó- és kreatív gondolkodás, valamint az elemi fogalmi gondolkodás,
- a kommunikációs képessége.

Feladatunk:

- A gyermekek beszédaktivitását teljes odafordulással, aktív figyelemmel és kapcsolódó kérdésekkel kell ébren tartani. A nyelvi játékok, a szabad önkifejezés segíti szókincsük bővülését, a beszédminőség alakulását.
- Beszédöröm biztosítása. Bátran nyilatkozzanak meg, mondják el véleményüket.
- Egyéni képességfejlesztés, amely mindig az egyes gyerekek aktuális fejlettségéhez igazodik. Spontán szerzett tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, célirányos bővítése.
- A gyermeki szabadság biztosításával a szocializáció szempontjából fontos szokások, magatartásmódok támogatása. Érzelmi biztonságot nyújtó közvetlen, szeretetteljes, családi légkör megteremtése. Sok közös élmény, tevékenység biztosítása.
- Az egyéni bánásmód és differenciált foglalkoztatás fokozott érvényesítése, tudatos alkalmazása, amely során leginkább a játék és a mozgásos tevékenységek kerülnek előtérbe.
- A hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének javítása a hátrányok kompenzálásával, - egészségügyi és szociális normák javításával.
- Az ízlésformálás jelenjen meg mindennapjainkban, a természetben, tárgyi és emberi környezetben egyaránt.
- A művészeti tevékenységekben biztosítsunk rácsodálkozási élményeket, hogy a gyermekekben erősödjön az élmény – befogadó képesség.
- A gyermekeket képessé tegyük a tárgyi – emberi – természeti környezetben észrevenni a szépet és a csúnyát.

A Pedagógiai Programunk igazodik a szülők igényeihez.

Fontos feladatunk:

- Az interperszonális kapcsolatok-új, kooperációra alkalmas személyközi kapcsolatok kialakítása;
- Énkép- önismeret- önértékelés folyamatos fejlesztése;
- A társas együttélés, önértékelés alapvető szabályainak gyakorlása;
- Értékek normák kialakítása, az együttélés, alkalmazkodás, sikerélmény, érzelmek kifejezése, pozitív érzelmek átélése;

- Erkölcsi (etikai) értékek alakítása;
- Testi nevelés;
- Értelmi nevelés.

2.4 AZ ÓVODAI ÉLET FELADATAI

2.4.1 Egészséges életmódra nevelés

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének kialakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Az óvodai nevelés tevékenységrendszer az alábbiakban foglalható össze:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermek testi képességei fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- ha szükséges, megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, óvodapedagógussal

Céljaink

- A gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése során;
- formálódnak az egészséges életvitelhez szükséges jártasságok, készségek;
- fejlődnek testi képességeik.

Feladataink

- A gyermekek gondozása, a testi, lelki szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése egészségük megóvása, ápolása
- Az egészséges életmód, a testápolás, étkezés, öltözködés és betegségmegelőzés az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igényé fejlesztése
- A gyermekek fejlődéséhez, és fejlesztéséhez szükséges egészséges, nyugodt, biztonságos balesetmentes környezet feltételeinek megteremtése, környezet megóvására irányuló szokások alakítása
- Párhuzamos tevékenységek gyakorlásához, elegendő idő, türelmes légkör, rugalmas napirend kialakítása
- A szokás – és normarendszer közös kialakítása, összehangolt munka, azonos norma valamennyi csoportban dolgozó óvodapedagógus és dajka között
- A gyermek önállósági törekvéseinek segítése, támogatása, a tevékenységek szóbeli megerősítése
- A mozgásigény, fejlettség, terhelhetőség megismerése, fejlesztése
- A szülők egészségmegőrző, betegségmegelőző szokásainak megismerése, befolyásolása (szociokulturális háttér, gondozási szokások).

Az egészséges életmódra nevelés területei

- a) gondozás
- b) testi nevelés
- c) egészségvédelem, edzés
- d) egészséges környezet kialakítása.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek a kialakított szokásoknak megfelelően felszólítás nélkül, önállóan végzik a testápolási teendőket.
- Ismerik a tisztálkodási eszközök helyét, azokat megfelelően használják, tisztán tartják.
- Zsebkezdőjüket köhögéskor, tüszentéskor önállóan használják.
- Készség szinten használják az evőeszközöket (kanalat, kést, villát).
- Igénylik az asztal esztétikus rendjét.
- A kulturált étkezés alapvető szokásait ismerik (asztalnál ülve, halkán, csukott szájjal étkeznek).
- Önállóan öltöznek, ruháikat ki – begombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.
- Ruháikat védik a szennyeződéstől, a gyűrődéstől, és a megfelelő helyre teszik.
- Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, tisztaságára.
- Ismerik a szelektív hulladékgyűjtés célját és gyakorlatának elemeit.
- Ismerik és betartják a balesetvédelmi magatartásformákat.

2.4.2 Érzelmi nevelés és szocializáció

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban (melyet az erőteljes testi fejlődés jellemez) kiemelt jelentőségű. Az óvodai nevelés feladata a gyermek testi fejlődésének elősegítése.

Ezen belül:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermek testi képességei fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása.

Céljaink

Kiegyensúlyozott, érzelmi biztonságot nyújtó otthonos, derűs, szeretetteljes légkörben, a családi nevelést kiegészítve

o alakulnak a gyermekek társas szükségletei,

o gazdagodnak az erkölcsi, esztétikai, intellektuális érzelmei,

o fejlődik a közösséghez és különbözőségek elfogadásához való pozitív viszonyuk.

Feladataink

- Az újonnan érkező gyermek közösségbe történő befogadásának segítése
- A befogadástól az óvodáskor végéig barátságos, családi környezet biztosítása a gyermekek életrendjének és közös tevékenységeinek megszervezése, amely segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat) fejlődését, teret adva a gyermeki önkifejezésnek, önérvényesítésnek.
- A gyermek fejlettségéhez alkalmazkodó szokás – normarendszer kialakítása.
- Társas kapcsolatok alakulásának segítése, a közösségi érzés elmélyítése a gyermek-gyermek, gyermek-óvodapedagógus, gyermek-dajka viszonylatában, melyet pozitív attitűd jellemez.

- A gyermekek szociális érzékenységének fejlesztése, az én-tudat alakulásának elősegítése, az egészséges életvitelhez, a társadalmi élet mindennapjaihoz szükséges jártasságok, készségek alakítása.
- A nevelésünk hagyományrendszerébe beépülő, ismétlődő, közös, örömteli tevékenységek szervezésével a szülőföldhöz való kötődés és a hazaszeretet megalapozása, az összetartozás élményének erősítése.
- A gyermekek különbözőségeinek elfogadása és tisztelete, valamint az egyenlő hozzáférés biztosítása.
- A hátrányos helyzetű gyermekek rendszeres óvodába járásának segítése nyitott programokkal.
- A szülők bizalmának megnyerése, szemléletének formálása a nevelési problémák közös megoldásában.

a) A befogadás rendszere

A befogadási időszak erősen meghatározza a gyermekek kialakuló érzelmi kötődését az óvodához, ezért igyekszünk a szülőkkel együtt a lehető legnyugodtabb feltételeket megteremteni az újonnan érkező gyermekek közösségbe történő beilleszkedéséhez. A befogadás, a tapintat, a törődés, a szeretetteljes odafordulás, pozitív, elfogadó attitűd, az óvoda minden dolgozójával szemben követelmény. Az óvoda dolgozóinak modell értékű kommunikációja és bánásmódja mintát jelent a gyermek magatartásának alakulása szempontjából.

b) Szokás-normarendszer

Az ésszerű kereteket adó szokás-normarendszer, a biztonságérzetet, nyugalmat jelent a gyermekek számára, kialakításában fontos az egyező nevelői hatás megteremtése, a két óvodapedagógus és dajka közötti összhang

Alapja: a csoport fejlettségi szintje, a feladatok és tevékenységek rendszere, amelyet a csoportban meg kívánunk valósítani.

A szokás-normarendszer napirend-követő. Tartalmi elemei mindazok az elvárások, amelyek:

- a gondozás és egészséges életmód;
- közösségi nevelés, társas kapcsolatok
- a játék, mozgás;
- a tanulás területén normaként jelennek meg az óvodai életben.

c) Ismétlődő közös tevékenységek megszervezése

Az óvodában igyekszünk minden alkalmat célszerűen megragadni a közös ünnepek és hagyományok kialakítására. A közös tevékenység a gyermek fejlődésének serkentője. A közös készülődés, tervezgetés távlatot jelenthet a gyermek számára. Valamennyi csoportnak legyen saját ünnepe, szokásai, hagyományai, melynek rendkívül nagy a közösségformáló ereje. Az innovatív óvodapedagógus az együttműködés és a kommunikáció elősegítésére mintát ad a gyermekeknek és a szülők számára a digitális eszközök használata terén.

Valamennyi intézményünkben megrendezett ünnepeink:

- Születésnap, névnap
- Mikulás

- Karácsony
- Farsang
- Március 15.
- Május 1.
- Anyák napja
- Évzáró
- Gyereknap
- Szüreti hagyományörzés (szüreti felvonulás)

Az intézményeinkben eltérően szervezett ünnepek:

- Luca napi vásár
- Családi nap
- Vendégváró napok

d) A társas kapcsolatok alakulásának segítése a gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek viszonylatban

Nevelőmunkánk a gyermek-gyermek viszonylatban egymás megismerésére, a toleranciára, a különbözőségek megismerésére, elfogadására és tiszteletére irányul.

A gyermek személyiségfejlődésének alakulásában modell értékű az óvodai feladatellátásban résztvevő felnőttek közötti kommunikáció, bánásmód, viselkedés.

Társas együttműködés közben tanulják meg a gyermekek az egymás felé fordulást, egymás segítségét valamint a közösség alapvető normáit. Alkalom nyílik az egymáshoz viszonyításra, amely szükséges a reális énkép kialakításához, önkifejező törekvéseihez, önértékeléséhez.

A gyermeki kapcsolatok (gyermek-gyermek, gyermek-dajka, gyermek óvodapedagógus) együttműködése során válik természetessé, hogy minden gyermek, különbözőségeivel is elfogadható és szerethető.

A felnőtt-gyermek kapcsolatában: a felnőtthez fűződő viszony nyújtja az érzelmi biztonságot a gyermek számára, amely a jó közérzetet, nyugodt, harmonikus tevékenységet teszi lehetővé.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Érzelmileg kötődnek óvodájukhoz, társaikhoz, a felnőttekhez.
- Igényükké válik a tevékenységekben való közös részvétel és együttműködés.
- Segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival.
- Természetes társas szükségleteik kielégítése során képesek a különbözőségek elfogadására, tiszteletére.
- A gyermekek igényévé válik a helyes viselkedés, a mindennapi élet szokásainak, szabályainak betartása.
- A tevékenységekben kitartóak, a megkezdett tevékenységet a megbeszéltek alapján befejezik.
- A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat, konfliktushelyzetben képesek megegyezésre jutni.
- A csoportban meghatározott udvariassági szokásokat igyekeznek betartani (köszönés, figyelmesség, előzékenység, vendég köszöntése, kérés, megköszönés módja).
- Ismerik szűkebb és tágabb környezetüket, mely a szülőföldhöz való kötődés alapja.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.

2.4.3 Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Óvodánkban az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósuló feladat.

- Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes minta és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) – az óvodai nevelőtevékenység egészében kiemelt jelentőséggel jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.
- Az óvoda a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítson a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése.
- Beszédöröm biztosítása.
- Gyermeki kérdésfelvetések ösztönzése, válaszadásnál legyen figyelemmel a gyermeki világgép, gondolkodás életkori sajátosságaira.

Céljaink

Az anyanyelv megbecsülésén és szeretetén keresztül alakul

- a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs készsége,
- beszédészleléssel a beszédhangok felismerése, kapcsolása,
- beszédmegértéssel a szavak, szókapcsolatok, mondatok jelentésének tartalmának megértése,
- és értelmi (kognitív) képességeik.

Feladataink

- A kommunikáció, különböző formáinak alakítása, a beszélő környezet, a helyes minta a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartásával, ösztönzésével, szabályközvetítéssel és a gyermeki kérdések támogatásával.
- Tevékenységekben az anyanyelv gazdagságának megismertetése, verbális és nem verbális jelzések, interakciók megjelenítése, használatának gyakorlása.
- A gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése
- A kognitív képességek fejlesztése az egyre pontosabb, valósághű észlelés, a figyelem, a képzelet, a problémamegoldó, a kreatív és az alakuló fogalmi gondolkodás fejlesztésével.
- Szókincs bővítése, metakommunikációs helyzet teremtése (gesztusok, arckifejezések, testtartások, testbeszéd).
- Folyamatos, összefüggő, tiszta beszéd, nyelvi kifejezőkészség kialakítása.
- A csoportban dolgozó óvodapedagógusok és a dajka beszédmintájának, kommunikációjának összehangolása.
- Képessé tenni a gyermeket arra, hogy tudjanak másokat is meghallgatni.
- Beszédmegértés, beszédritmus, beszédtechnika fejlesztése, a helyes kiejtés gyakorlása.
- A tevékenységeket kísérő beszélgetések, a nyelvi játékok, a szabad önkifejezés a játék során, segítik szókincsük bővülését, a beszédminőség alakulását.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Beszédük érthető, kifejező, összefüggő, a különféle élethelyzetekben elvont kifejezéseket használják
- Beszédfegyelmük kialakult, nyugodtan, figyelmesen végighallgatják a felnőtteket és társaikat
- Koruknak megfelelően kialakult a pontos érzékelés, észlelés, képesek vizuális, auditív differenciálásra
- Térbeli viszonyokat képesek felismerni és megnevezni.
- Az önkéntelen bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is.
- Gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk, emlékezetük, szándékos figyelmük fejlődik
- Gondolkodásukra a problémamegoldásra törekvés és kreativitás a jellemző.
- Bátran és szíves kommunikálnak a társaikkal és a felnőttekkel.
- A metakommunikációs jelzéseket használják, a környezetükben élő személyekkel jól kommunikálnak.
- Tudnak szemkontaktust teremteni és tartani.

2.5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

2.5.1 Az intézmény személyi feltételei

Dolgozóink jelenlegi létszáma: 17 fő (10 fő óvodapedagógus, 5 fő dajka, 1 fő pedagógiai asszisztens)

Csoportonként 2 óvodapedagógus (kivéve Fejes Ferenc tér) foglalkozik a gyerekekkel az óvodai nyitva tartás egész ideje alatt.

Az óvodapedagógusok főiskolai végzettséggel, közülük 7 fő szakvizsgával, 1 fő gyógypedagógiai végzettséggel is rendelkezik.

A közvetlen nevelőmunkát segítő dajkáink közül 2 fő rendelkezik dajkai szakmunkás bizonyítvánnyal.

A fenntartótól elvárt takarékos létszámgazdálkodás érdekében, csak a törvény által meghatározott minimális létszámot foglalkoztatjuk, törekedve a minőségi színvonal megtartására, esetleges emelésére.

Óvodapedagógusaink szakirányú és tanfolyami végzettsége:

- Intézmény-vezető szakvizsga;
- Gyógypedagógus;
- Tanügyigazgatási, nevelési-oktatási intézményi ismeretek szakvizsga;
- Preventív és differenciáló nevelés gyermek-ifjúság és családvédelem pedagógiai módszertani ismeretek;
 - o Gyermek-, ifjúság- és családvédelem szakvizsga;
- Preventív és differenciáló nevelés gyermek-ifjúság és családvédelem pedagógiai módszertani ismeretek;
 - o Differenciáló, fejlesztő pedagógiai ismeretek;
- Számítás-technikai alapképzés;
- Keresztény kurzus.
- Pedagógiai- szakmai ellenőrzés és pedagógusminősítés képzés

2.5.2 Tárgyi feltételek

2 épületben, 5 csoportban történik a gyermekek óvodai nevelése.

Az épületek adottságai részben ideálisak, de a gyermekek nyugodt, zavartalan óvodai életét, körültekintő szervezéssel biztosítani tudjuk ott is ahol kicsi a gyermeköltöző, nincs egyéni fejlesztő szoba, tornaterem..

Orvosi szoba, elkülönítő szoba, szülők fogadására alkalmas külön helyiség csak az intézmény székhelyén található.

A csoportszobák berendezése, bútorzata - az óvónői ötletességnek, leleményességnek köszönhetően - esztétikus, dekoratív, jól szolgálja a gyermeki tevékenységeket.

Költségvetési igényeink tervezését, a program megvalósítás szempontjából az eszköz és felszerelés jegyzék tartalmazza.

Hiányosságaink pótlására törekszünk, azon túlmenően pedig mindent megteszünk, hogy az eltérő szociokulturális helyzetű családok gyermekeit megfelelő külső és belső környezetben fogadjuk. Folyamatosan nagy hangsúlyt fektettünk az udvarok korszerűsítésre, szépítésére.

Szorgalmaztuk a természetes anyagokból készült játék- és mozgáseszközök beszerzését.

Intézményi szinten rendelkezünk:

- a.) Auditív eszközök
 - Rádiós magnó
 - CD lejátszó
- b.) Vizuális eszközök
 - Diapozitív, vetítő, dia sorozat
 - Diavetítő, diafilmek
 - Fényképezőgép
 - Szemléltető képsorozatok
- c.) Audiovizuális eszközök
 - TV, VIDEÓ
 - DVD lejátszó

Az innovatív óvodapedagógus informálódik azokról a digitális, technológiai eszközökről, melyek segíthetik az óvodai nevelést, képességfejlesztést. Ha módja van rá, alkalmazza is, lehetőségéhez mérten.

Tanulás eszközei

- Mozdásfejlesztő eszközök: labdák, ugrószőnyegek, tornakarikák, célbadobó játék, ugrózsámoly, tornapadok, Ayres készlet, ugrókötel, akadály torna készlet,
- Anyanyelvi és művészeti tevékenység fejlesztését segítő eszköztár: anyanyelvi lottó, dramatizáláshoz fejdíszek, fejbábok, kesztyűbábok, hangszerek, különböző ecsetek, ollók, filcek, speciális festékek, ragasztók,
- A környezet megismerését és a matematikai tevékenységet szolgáló, tanulási eszközök, fejlesztőjáték gyűjtemény, Minimat, logikai készlet, szöges tábla, emberek, növények, állatok, közlekedés világa.
- Alapjátékok: Puzzle, kártya, Lego, Duplo, társasjátékok, konstruáló játékok, autók, kockák, szerepjátékok eszközei, állatfigurák, babák, babakocsi, bábparaván, bábok
- Gyermekkönyvek, szakkönyvek.

2.5.3 Az óvodai élet megszervezése

- Az óvodapedagógus feladata.
- Az óvodai életet tudatosan alakítjuk, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével.

- Az óvodai élet megszervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van, a gondozás alatt alakul az óvodapedagógus és a dajka kapcsolata a gyermekkel.
- Csoportjainkban a két óvó néni közösen készíti el és dokumentálja az éves tervet, nevelési tervet, tematikus tervet, napi rendet, heti rendet, megfigyeléseiket.
- A gyermek fejlődésének nyomon követése, a gyermekek fejlődési naplójának kitöltésével is megvalósul.
- A tevékenységeket kötött és kötetlen formában szervezzük. A gyermekek egyénileg, kiscsoportokban vagy mindannyian egyszerre vesznek részt a tevékenységekben.
- Az óvodai hitoktatásnak helyet adunk.
- Az óvodai beiratkozást minden év, áprilisában tartjuk. Hagyomány, hogy ezeken a napokon a szülők, gyermekek betekintheznek a csoportok tevékenységébe, a pihenő idő kivételével.
- Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekek tevékenységeit óvodapedagógusok irányítják.

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekeknek. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

A napirend igazodik a különböző programokban megfogalmazott feladatokhoz. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését szolgáló kötelező dokumentumok, továbbá az óvodapedagógusok által készített – nem kötelező – feljegyzések, dokumentumok is szolgálják. Az óvodai nevelés csak a fenntartó által jóváhagyott pedagógiai program alapján történhet és a gyermek neveléséhez szükséges a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg.

2.5.3.1 Szervezeti és időkeret

2.5.3.1.1 Csoportszervezés

Az óvodai csoport szerkezetének kialakításakor figyelembe vesszük:

- az óvoda adottságait
- a szülők igényeit
- a gyermek fejlettségi (testi, lelki, szociális) mutatóit.

A hátrányos helyzetű gyermek arányos elosztását figyelemmel kísérjük (szegregálás elkerülése).

Minden 3 éves gyermek felvétele biztosított.

Az óvodapedagógusok törekvése, segíteni a gyermekeket eljuttatni a lassú fejlődés átmenetnek abba az állapotába, amely által óvodásból iskolássá érnek. Fontos feladatunk az egyéni fejlettségi szintnek megfelelő differenciált fejlesztő munka (felzárkóztatás, képességfejlesztés).

A gyermek fejlődését elsősorban megfigyeléssel kell nyomon követni és írásban rögzíteni a fejlődési naplóban.

Az éves tervciklusok értékelésekor az óvodapedagógusok az értékelési szempontok szerint rögzítik az adott időszak fejlődési jellemzőit és ezeket ütemezés szerint beszámolókkal kiegészítik szóban is a nevelőtestület előtt.

2.5.3.1.2 Napirend, heti rend

Napirend, heti rend a párhuzamosan végezhető tevékenységek tervezésére, szervezésére szolgál. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez a gyermek egyéni szükségleteihez, tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítására törekszünk, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

A napirend lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre, a szabadjáték kiteljesedésére. Megfelelő időt biztosít arra, hogy a gyermek minden tevékenységét befejezze, pontosan elvégezze. Figyelembe vesszük a gyermek testi-lelki szükségleteinek kielégítésére fordítható időkeretet. Így a napirendben vannak rendszeresen, ugyanabban az időben végzett tevékenységek, (étkezés, gondozás, mozgás) melyek segítik a gyermeket eligazodni az időben, és nyugalmat, folytonosságot, támaszt biztosítanak. A gondozásnak kiemelt jelentősége van a nevelésben, a kapcsolatépítésben, a gyermekek önállóságának fejlődésének elősegítésében, együttműködve a gondozást végző óvodapedagógusokkal és dajkákkal.

A nyári időszak napirendjét is gondosan és tartalmasan tervezzük meg. Az év közben már kialakított szabályok, szokások, normarendszer megtartásával adjunk lehetőséget a gyermekeknek arra, hogy az évszak örömeit szabadabban élvezze, és kötetlenebb formában biztosítsuk számukra a változatos tevékenységet.

Az óvoda nyitva tartása egységes az intézményünkben: 6.00-18.00.

NAPIREND

Szeptember 1. – Augusztus 31.

Időtartam	Tevékenység
6.00 – 12.00	Gyermekek folyamatos érkezése, szabad játék az összevont csoportban. Szabad játék, tevékenység a saját csoportszobában. Mozgás, verselés, mesélés, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Tisztálkodás, terítés, tizóraizás. Tervezett tevékenységek a csoportszobában vagy a szabadban. Kirándulás, séta.
12.00- 18.00	Tisztálkodás, ebéd. Csoportszoba rendezés, fogmosás, készülődés a pihenéshez, mesélés. Pihenés Folyamatos felkelés, öltözködés, teremrendezés, tisztálkodás. Uzsonna. Szabad játék a csoportszobában vagy az udvaron a szülők megérkezéséig. .Folyamatos távozás.

Heti rend

A heti rend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportokban, és lehetőséget nyújt a normarendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez. A befogadás idején ügyelünk a rugalmasabb és alkalmazkodóbb heti-rend összeállítására. Később az iskolára való felkészítés feladatai a heti rend pontosabb betartását kívánják meg.

A heti rend tevékenységrendszere az alapprogram által szabályozott.

Leginkább a kezdeményezés által szervezett tevékenység-szervezés dominál az óvodákban.

A csoportok heti rendjét az óvodapedagógusok rugalmas formában, a gyerekek egyéni és életkori sajátosságainak figyelembe vételével alakítják ki. A felajánlott tevékenységek szervezeti keretei minden 3-7 éves gyermeknek alkalmasak, csak az időbeli keretei változnak. A szervezett tanulás munkaformái frontális, mikro csoportos, kooperatív, egyéni és páros munkaformákon keresztül valósul meg.

A céltudatos pedagógiai munka megkívánja, hogy a fejlesztést éves, féléves periódusokban átgondolják. Tematikus terveink 1 hónapra, projekt tervünket 3 hétre tervezzük. Témahét kidolgozására is sor kerül 1-1 témában. Az óvodapedagógusok az éves terv alapján még 2 hétre lebontva konkretizálják a tevékenységeket, a foglalkozásokat. A tényleges feladatokat a gyermekek folyamatos megfigyelése, tevékenységük elemzése, a gyerekek tapasztalatai, élményei, igényei és az aktualitás alakítja.

A csoportos tevékenységekkel olyan szocializációs színteret kívánunk teremteni a gyerekeknek, ahol megismerhetik a korosztály műveltségi anyagát. Kibontakoztathatják tehetségüket, kielégíthetik tudásvágyukat.

Az óvónők tudatosan tervezik a tevékenység céljának megfelelő módszereket, eszközöket, szervezési módokat. A tematikus terv többféle módszertani megoldásban dolgozható fel. Bővíthető, átformázható, elhalasztható.

2.5.4 Kapcsolatrendszer

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Nagy hangsúlyt fektetünk a családokkal történő együttműködésre, amelynek formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvodapedagógusok figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait.

Az óvodák kapcsolatot tartanak azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt, az óvodai élet során, óvodai élet után meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvodánk nyitott és kezdeményező.

2.5.4.1 Óvoda – család

Az alapelveinkkel összhangban, saját nevelési céljainkat és feladatainkat a családi nevelés kiegészítéseként terveztük meg, mert tiszteletben tartjuk, hogy a gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Ebben az együttműködésben felvállaljuk a kezdeményező szerepet.

A nyitottság mindenekelőtt lehetőségek megteremtése a szülők fogadására, mely az óvoda-család jó kapcsolatában nyilvánul meg. Intézményünk kiemelt feladata a szülőkkel való együttműködés tartalmi megújítása.

Céljaink

A személyiségi és a szülői jogok tiszteletben tartásával

- erősítjük a jó partneri viszonyt,
- elismerjük a befogadó nevelésben a család elsődlegességét,
- kapcsolatunkat áthatja a kölcsönös tisztelet, felelősség, bizalom és az elfogadó toleráns magatartás.

Feladataink

- A családban és az óvodában folyó nevelési sajátosságok kölcsönös megismerése a különbözőség elfogadásának közvetítése.
- A családok sajátosságainak, szokásainak figyelembevételével a segítség családokhoz illesztett megoldásainak keresése.
- Pedagógiai elveinkkel megegyező szülői kérések, javaslatok figyelembevétele, megvalósítása
- A családi nevelés hiányosságaiból eredő hátrány csökkentése érdekében a szülőkhöz való közelítés oly módon, hogy abból egyértelműen a segítőkészség és az együttműködés szándéka tükröződjön.
- A szülők környezettudatos magatartásának befolyásolása, szokás- normarendszer elfogadtatása
- A gyermekek fejlődéséről nyújtott folyamatos és hiteles tájékoztatás, modell értékű nyílt kommunikáció során, a gyermekek iskolai beilleszkedésének közvetett segítése.

- A családok kultúrájának megismerése, közvetítése

Az együttműködés alapelvei

- A nevelésben a család elsődlegességének elismerése, tisztelet a szülő iránt.
- A család szokás-norma rendszerének megismerése, elfogadása.
- A gyermek fejlődéséről folyamatos, hiteles tájékoztatás.
- Pedagógiai elvünkkel egyező szülői kérések, javaslatok figyelembevétele, megvalósítása, eredményességének figyelemmel követése.
- A családi nevelés hiányosságaiból eredő hátrány, kötelességszerű csökkentése.

Kapcsolattartás lehetőségei

Tartalma

Oviváró- Nyílt hét

Beiratkozás

- személyes kapcsolat felvétel
- személyi adatok rögzítése
- az óvoda bemutatása
- betekintés a csoportok szervezett tevékenységeibe
- résztevők: óvodavezető, szülő, gyermek

Családlátogatás

- a gyermekek életkörülményeinek megismerése, felmerülő problémák megbeszélése
- résztevők: óvodapedagógus, család

Óvodakezdés

- Ismerkedő nap
- Anyás beszoktatás
- a bizalom kiépítése
- motiváció kialakítása a tevékenységek iránt
- résztevők: óvodapedagógus, gyermek, szülő

Szülői értekezlet

Ismerkedő szülői értekezlet

Ismétlődő szülői értekezlet

az óvoda életével kapcsolatos információk megbeszélése

- ismerkedés a pedagógiai programmal
- a csoport életének ismertetése
- videó felvételek, fényképek az óvodai szokások bemutatására
- résztevők: óvodapedagógus, szülő

Szüreti mulatság - hagyományőrző program

- résztevők: óvodapedagógus, gyermek, szülő

Nyílt nap, hét (projekt napok, projekt hét)

Vendégváró-nap

- betekintés az óvoda mindennapjaiba
- résztevők: óvodapedagógus, gyermek, szülő

Fogadóóra

Háromhavonta történő fogadó óra

- szülő - óvónő személyes hangvételű egyéni problémák megbeszélése
- HHH gyermekek fejlődéséről tájékoztatás
- résztevők: óvodapedagógus, szülő

Mikulásvárás - vidám hangulatú ünnepszervezés

- résztevők: óvodapedagógus, szülő

Karácsony

- közös készülődések, vendégvárás, ünnepvárás
- érzelmi kapcsolat mélyítése,
- gyertyagyújtás, hagyományápolás
- sütemények készítése (mézes kalács, sült alma)
- Esetenként szülők előadása / hangszerjátéka, éneke,/
- résztevők: gyermek, óvodapedagógus, szülő

Farsang

- vidám hangulatú együttlét, közösség formálás, hagyományápolás
- Maszkok, maskarák készítése
- résztevők: gyermek, óvodapedagógus, szülő

Anyák napja

- Meghitt, közös együttlét, műsor, ajándékkészítés
- résztevők: gyermek, óvodapedagógus, szülő

Gyermeknap, sportrendezvények

- A családok egészséges életmódra nevelése, közös élmények, az óvodai kötődés erősítése
- résztevők: gyermek, óvodapedagógus, szülő

Szabadidős programok

- Kirándulás, színházlátogatás, közös játékélmény,
- résztevők: óvodapedagógus, szülő, gyermek

2.5.4.2 Óvoda – Bölcsőde, Óvoda- Iskola

A kapcsolattartás rendszerébe a gyermek óvodába lépését megelőző bölcsődei nevelés is szervesen kapcsolódik. Bölcsődénkbe járó gyermekekkel, szüleikkel a kisgyermeknevelők és óvodapedagógusok együttműködése eredményeként, már a gyermek bölcsődébe járása időszakában megismerkedünk. Ünnepek, gyermekprogramok, kölcsönös látogatások alkalmával erősítjük a partneri kapcsolatot.

Nevelésünk egyik fő feladata, hogy a gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelés eredményeként belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre. A zökkenőmentes iskolakezdés elősegítése érdekében a helyi sajátosságok, szokások figyelembe vételével korrekt kapcsolatra törekszünk az iskolával.

Az együttműködés alapelvei:

- Kölcsönös nyitottság, bizalom nevelőpartneri viszony
- Dokumentumok ismerete
- Nevelési feladatok összehangolása
- Kölcsönös hospitálás

Céljaink

- Kudarcmentes iskolakezdet és az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése

Feladataink

- Az iskolakészültséget támogató pedagógiai munka (tanulási képességek, kulcskompetenciák, egyéni differenciált képességfejlesztés, korszerű tanulási munkaformák, konfliktuskezelési technikák)
- Az iskolaválasztás segítése (tanítónők megismerése, nyílt nap)
- Közös szabadidős program szervezése
- Hospitálásra épülő együttműködés
- Gyermek fejlődésének után követése

Az együttműködés formái

Látogatások, tapasztalatcserék, közös programok, egymás rendezvényein való részvétel.

Az együttműködés tartalma

- Pedagógusok kölcsönös látogatása az óvoda nagycsoportjába ill. az első osztályba
- Az intézményi programok megismerését célzó fórumok
- Folyamatos tervszerű ismerkedés az intézmények munkájával és a gyermekekkel (nyílt napok, iskolai óvodai látogatások)
- Az intézményi programokon, szülő értekezleten való részvétel

2.5.4.3. Óvoda- Fenntartó

Kapcsolatunk egyrészt a köznevelési törvényből adódóan és egyéb jogszabályok alapján hivatalos, rendszeres, másrészt támogató, segítő jellegű.

Problémáink megoldására a konstruktivitás a jellemző. Kapcsolattartásunk formája a kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélések, beszámolók.

2.5.4.4 Óvoda- Szabadidő Központ

A Szabadidő Központ otthont biztosít a szülőkkel közös rendezvények lebonyolítása során, melyek jó alkalmat teremtenek a kapcsolat mélyítésére (pl. farsangi bál, szülők bálja, kulturális események).

Az épületben működő Micimackó Játsszóházban az óvoda igényéhez mérten, előre egyeztetett időpontban tölthetnek el óvodásaink egy-egy vidám délelőttöt.

A Községi Önkormányzat által szervezett programok rendszeres résztvevői óvodai csoportjaink. E rendezvények alkalmával is széleskörű szülői támogatás segíti munkánkat.

- Szüreti rendezvény,
- Családi-nap,
- Adventi rendezvény sorozat

2.5.4.5 Óvoda - Egészségügyi szervek

(házi orvosok, fogorvos, védőnők, ÁNTSZ dolgozói)

A kapcsolattartás formái:

- alkalmanként esetszűrés
- évente fogászati szűrés

Együttműködés a védőnővel

- A gyermekek óvodai beíratásának támogatása
- Korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás
- A gyermekek egészségügyi szűrése

- Gyermekorvosi-szakorvosi vizsgálat kezdeményezése
- A védőnők rendszeres tisztasági vizsgálatokat végeznek az intézményben.

2.5.4.6 Óvoda- Szakmai Szervezetek

Együttműködés a szakszolgálatokkal

Szakmai szolgáltatások:

Tartalma:

- Nevelési tanácsadás
- Értesítés kérése a vizsgálat időpontjáról (a vizsgálaton való részvétel segítése)
- A Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság felé közvetlen utalás, soron kívüli vizsgálat kérése
- Iskolaérettségi vizsgálat kérése
- Logopédiai ellátás: heti 1 alkalommal (a gyermekek utaztatása nélkül, az intézményünkben történik)

2.5.4.7 Óvoda - Gyermekjóléti- Családsegítő szolgálat

- A Gyermekjóléti szolgálat vezetőjével az intézményvezető és a gyermekvédelmi felelősünk tartja a kapcsolatot.
A családok szociokulturális hátterének megismerését követően a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés közvetítése (pl. szülői értekezleten)
- Szükség esetén esetjelzés
- Eseti támogatás közvetítése
- Nyári étkeztetésben való részvétel közvetítése
- Adományokra szorulóknak jelzése

2.5.4.8 Óvoda- Egyház

Figyelembe vesszük a lelkiismereti és vallásszabadságról szóló rendelkezést, amely óvodánkban lehetőséget biztosít speciális szolgáltatás keretében hittan igénybe vételére. Óvodánként évente történik felmérés a szülői igényekről, és ennek alapján biztosítjuk a hitoktató számára a helyet.

Az együttműködés tartalma

Heti rendszerességgel hitoktató foglalkozás szervezése az óvodában.

A hitoktató, az egyház vezetőjének részvétele az óvodai rendezvényeken.

2.5.4.9 Az Intézmény óvodái közötti kapcsolattartás

Mindannyiunk feladata a harmonikus, tartalmas, boldog gyermekkor kialakítása, megteremtése, biztosítása. Ennek elengedhetetlen feltétele, hogy jó kapcsolatot alakítsunk ki egymás között és a társadalmi környezetünkkel.

Az óvodák közötti szoros együttműködést segítik a közös rendezvényeink szervezésébe történő részvétel, nevelőtestületi értekezletek, előadások, bemutatók.

Az együttműködés formái:

- Nevelőtestületi és alkalmazotti megbeszélés
- Rendezvények látogatása
- Ovi foci

2.6 AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

Az életkor specifikus tevékenységek megtervezésekor figyelembe kell venni a pedagógiai programban felvázolt alapelveket, a gyermekek szociokulturális háttérét, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek (SNI,HH,HHH, etnikai kisebbség, tehetséges) sajátosságait.

Pedagógiai munkájában törekedjen olyan munkaformák és módszerek alkalmazására, melyek alkalmasak az önellenőrzésre, önértékelésre.

2.6.1 Játék

A játék a kisgyermekkor legfejlesztőbb tevékenysége, így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon és hosszantartóan ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékban tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségűvé tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban és az óvodában a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játéktevékenység már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítő, kezdeményező lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását.

A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermek fantáziáját segítő anyagokra, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata a megfelelő hely és idő, eszközök és élményszerzési lehetőségek biztosítása a különböző játékformákhoz.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Valamennyi óvodában biztosítani kell a játék túlsúlyának érvényesülését.

A játéknak kiemelt jelentőségének meg kell mutatkoznia az óvodák napirendjében és időbeosztásában is.

A játék a legtöbbet mond el a gyermekről. Megfigyelés során megismerhetjük problémáit, vágyait, rejtett érzelmeit, szorongásait.

Céljaink

- Kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó örömteli játékban megélt tapasztalatok o birtokában gazdagodnak a gyermek szabad önkifejezési formái.
- a mozgásos, értelmi, szociális tapasztalatok többszöri átélése segíti, a gyermek egyéni vágyainak kreatív ötleteinek szabad kipróbálását, kibontakoztatását, o közben formálódik társas viselkedése, magatartása.

Feladataink

- A szabad játék elsődlegességének biztosítása

- Inger gazdag, kíváncsiságot keltő mobilizálható játéktér, környezet kialakítása, a játékok elérhető helyen történő elhelyezése
- A szűkebb és tágabb környezetükből szerzett egyéni és közös élmények és tapasztalatok feldolgozásának biztosítása.
- A 3 – 7 éves korban megjelenő játékfajták és azok tartalmának, eszközeinek változtatása, minőségének gazdagítása, a gyermekek egyéni fejlettségének figyelembe vétele
- Játékirányítást segítő pedagógiai, pszichológia szakértelem, módszertani kultúra gazdagítása
- A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenlétével az indirekt irányítás biztosítása a gyermekek optimális személyiségfejlődése érdekében
- Tudatosan megengedő, támogató biztonságot adó jelenléttel, nyugodt légkör megteremtésével és a játék közösen elfogadott normáinak indirekt képviselésével a beszédkedv, a közlésvágy motiválása.

A fejlesztési feladatainkat meghatározzák

- A korosztály általános pszichikai sajátossága: Fontos a gyermekek mozgásfejlettségének (manuális képességének) észlelésének, érzelmi, akarati életének gondolkodási jellemzőinek ismerete.
- Az egyéni fejlettség és érdeklődés: Fontos tudni, hogy a gyermek a fenti területen milyen szinten áll, hiszen a fejlesztő munka ennek ismeretében tervezhető meg.
- A csoport összetétele: Információkat kell szerezni a gyermek szociális háttéréről, (környezet, élmény, ismeret). Meghatározó a nemek aránya.

A nevelési gyakorlatban kétféle játékot különböztetünk meg:

- A gyermekek szabad játékát, melyhez az óvónő indirekt (közvetett) módon kapcsolódik.
- Az óvónő által kezdeményezett nevelési célzatú, tanulási tartalmat, hordozó játéktevékenységet, melyben a gyermekek önkéntes alapon vehetnek részt.

Fontos, hogy olyan közvetett segítséget és mintát adjunk a gyermekeknek, amiben megerősítést és támaszt kapnak, önálló véleményalkotási- döntési képességeik fejlődnek.

Kövessük mindig figyelemmel a gyermekek játékát, hangulatát, érzelmeit. Az irányításban, beavatkozásunk terjedjen ki: a gyermek sokirányú megfigyelésére a megoldási lehetőségek felállítására, választhatóságára, a testi épségének megőrzésére, konfliktusos helyzet kivédésére felnőtt segítsége nélkül, valamint a gyermek ismereteire alapozott tervszerű kezdeményezésekre. Az óvónő játékával adjon mintát a játékok helyes használatára és a játékok elrakására.

A felnőtt tudatos jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is. A játék hatékony személyiségformáló hatása miatt, megkülönböztetett helyet kap az óvodai nevelő munkában.

A játéktevékenység irányításában, fejlesztésében fontos szempont:

- élmény szerepe az óvoda szűkebb és tágabb környezetében,
- sokszínű tevékenykedtetési lehetőség biztosítása,
- játszótárs választás biztosítása,
- a feltételek biztosítása életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével,
- a játék önkéntességének maximális figyelembe vétele
- az óvónő, mint modell szerepe: tolerancia, a különbözőség elfogadása.

Az óvónő játéksegítő metódusai, a játékirányítás feladatai

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét.

Az óvónő játéksegítő metódusai legyenek szituációtól függőek. A gyermekek nyugodt játéka esetén, vagy ha érezhető, hogy a gyermekek problémamegoldóak, az óvónő irányítása legyen játékot követő, szemlélő, hagyja a gyermekeket cselekedni.

A kiscsoportosok esetében – ha szükség van rá – legyen játékot kezdeményező, modellnyújtó játszótárs. Ebben a játékhelyzetben is legyen támogató, engedő és elfogadó. Segítsen azok játékában, akik kevésbé aktívak, ötletszegények.

Az óvónő avatkozzon be a játékba, ha a gyermekek durvák egymáshoz, vagy ha veszélyeztetik egymás épségét, játékát.

- Az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét a játék folyamatában.
 - Potenciális partner, csak a szükséges esetekben avatkozik be, pl. a veszélyessé váló agresszív játékba.
 - A szabad játék és játszótárs választás biztosítása, a kreativitás ösztönzése, támogatása.
 - Érdeklődés, komoly figyelem kifejezése a gyermeki közlések iránt, készséges válaszok a kérdésekre, gyermeki üzenetek dekódolása, metakommunikációs jelzések küldése, játszótársként nyelvi kifejezésminták adása.
- A gyermek aktuális szintjének nyomon követése, egyénre és csoportra szabott fejlesztési feladatok tervezése és megvalósítása elsősorban indirekt módszerekkel
- Saját csoportjában megfelelően alkalmazza a konfliktus megelőzés módszereit (közös szabályalakítás, értékelési szempontok tudatosítása, pozitív példák megerősítése, következetesség.
 - A csoportban kialakuló konfliktusokat, azok okait felismeri, helyesen értelmezi, hatékonyan oldja meg. A gyermekeket a konfliktusok kompromisszumos megoldására ösztönzi.

Az óvónő játéksegítő metódusai, a játékirányítás feladatai

A játékszer nagyban ösztönzi, motiválja a gyermekek játékát, játéktémájuk főként a valóságról szerzett ismereteken, benyomásaikon, tapasztalataikon alapul.

A játék a legbonyolultabb és legsokoldalúbb, sajátosan céltudatos, cselekvési, illetve tevékenységi forma. Külső céltől független, belülről motivált, szabadon választott, önkéntes tevékenység. Magáért e tevékenység örömeért végzi a gyermek. Játék során a gyermekekben olyan tulajdonságok fejlődjenek ki, melyek később elősegítik a társadalomba való beilleszkedés képességét (önállóság, mások tiszteletben tartása, kezdeményezőkézség, alá-fölérendeltség elfogadása).

- helyét, tartalmát, eszközeit tervezzük, lebonyolítását szervezzük, de a napi gyakorlatban a gyerekek reakcióihoz, jelzéseihez alakítjuk a tényleges megvalósítását,
- akkor legeredményesebb és legérdekesebb, ha komplex módon, több nevelési területhez kapcsolódó tartalmat hordoz,
- a gyermekek bármikor bekapcsolódhatnak, elmehetnek, vagy visszatérhetnek e tevékenységbe,
- a játékot az érdeklődés tartja fenn, ezért ideje nem behatárolható.

2.6.2 Mesélés-verselés

„A mese örömforrás, szórakoztat, tanít, nevel, segít levezetni az indulatainkat, megvigasztal és elringat.”
(Brunó Bettelheim)

Valamennyi óvodában az érzelmi biztonság megadásának s az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki, érzelmi élményeket adnak, és sok alkalmat, jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.

A mese a gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világgépének. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

A mese, a vers ősi forrása az anyanyelvnek, régi értékeket, hagyományokat közvetíti a gyermekeknek a maga sajátos szóhasználatával, stílusával a népi- klasszikus- és kortárs írói eszközök gazdagságával.

Céljaink

- Életkori és egyéni sajátosságok szintjén alakul
 - o a gyermekek mesék, versek iránti érdeklődése,
 - o megalapozódik az irodalomszeretet.
- A nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetése által, fejlődik
 - o a helyes nyelvhasználat, a gyermekek saját vers- és mesealkotása,
 - o és a biztonságos önkifejezés.

Feladataink

- Oldott, derűs légkör teremtése, amelyben a gyermekek természetes közlési vágya, a meglévő ismereteinek különféle élethelyzetben való gyakorlása fejlődik és fejleszthető.
- Életkori sajátosságokhoz igazodó anyanyelvi és mozgásos játékok beépítése a mindennapi tevékenységekbe.
- A csoportban dolgozó óvodapedagógusok és a dajka beszédmintájának, kommunikációjának összehangolása.
- Népi, klasszikus és kortárs irodalmi, esztétikai élmények közvetítése, hagyományok ápolása.
- A mesélés, verselés, mondókázás mindennaposságával az esztétikai, irodalmi fogékonyság megalapozása, anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevelés
- Beszédfejlesztő módszerek változatos alkalmazása, figyelembe véve a gyermeki személyiségvonásokat és szükségleteket (mesereprodukció, dramatizálás, bábjáték, elbeszélés, képolvasás, anyanyelvi játékok)
- Megfelelő anyagválasztással, kifejező előadásmóddal, az irodalom nyelvi-stilisztikai eszközeinek kihasználásával a gyermeki beszéd-kommunikáció fejlesztése.
- A gyermeki vers és mesealkotás ábrázolással való kombinálása fejlődésének elősegítése az önkifejező képesség gazdagítása érdekében.
- A mesélés szerepének megismertetése a szülők körében, a szülők nevelési szemléletének formálása.

mese, vers a gyermek számára a leghatékonyabb tanulási forma, létszükséglet, olyan érzelmi, értelmi és erkölcsi értékeket közvetít, amely megalapozza a gyermek pozitív személyiségjegyeit.

Fontos szempont, hogy magas szintű irodalmi élményt nyújtunk a gyermek számára. A művek kiválasztásában érvényesüljön a pedagógiai, pszichológiai, módszertani tudatosság. A mese – versmondás lényeges elemeit – metakommunikációs eszközöket (testbeszéd, tekintet) az óvodapedagógus személyes példáján keresztül sajátítja el és gyakorolja a gyermek.

Alkalmazza az ismerkedő játékokat, a csoportépítő játékokat, amely során saját emlékeik, képzeletük alapján élik át a gyermekek a helyzeteket, szituációkat.

Olyan feltételeket teremtsünk, hogy a mese – vers tevékenységen minden gyermek részt vegyen.

Csoportjainkban a gyermekek számára elérhető helyen találhatóak a könyvek, bábok, valamint azok az eszközök, amelyek az irodalmi élmény feldolgozását segítik elő. A vers – mese spontán, vagy szervezett formában jelenik meg mindennapjainkban. Mind a kezdeményezést, mind pedig az elalvás előtti mesét szükségesnek tartjuk. A vers – mese naponta beépül napirendünkbe, megfelelő helyet, időt biztosítva annak. A mese figyelmes végighallgatására fokozatosan szoktatjuk rá a gyermekeket. A mindennapos mondókázás és verselés közben /során ösztönözzük az egyéni versmondást. Az elbeszélések hallgatását követően, néhány jelképes kellékkel motiváljuk a gyermekeket a mesék önálló elmondására, dramatizálásra, bábozásra, új mesék kitalálására.

A mese – versmondás lényeges elemeit – metakommunikációs eszközöket (testbeszéd, tekintet) az óvodapedagógus személyes példáján keresztül sajátítja el és gyakorolja a gyermek.

A személyiségfejlesztés alapja óvodáskorban a mese. A mesehallgatás, a versmondás, a verses szöveggel kísért játék, a bábszínház, a dramatizált mese azon túl, hogy hozzájárul a gyermekek jó közérzetéhez, az anyanyelvi nevelés semmi mással nem pótolható lehetősége.

A lényeg csupán az, hogy minden nap meséljünk, verseljünk, vagy mondókázzunk. A nagyobbak mesetárába már az állatmeséktől kezdve, cselekményesebb meséken, novellisztikus - realizisztikus meséken át beépítjük a tündérmeséket, tréfás- és műmeséket. Meseregényeket olvasunk fel, amit folytatásokban napokon keresztül izgatottan várnak.

A gyerekek versanyagát különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal gazdagítjuk.

Versanyagok lehetnek: népi mondókák, rigmusok, nagy költőink játékos ritmikus versei, humoros versek, közmondások, lírai versek.

Mesék lehetnek: láncmesék, népmesék, állatmesék, novellisztikus mesék, tündérmesék, meseregény, egyszerű történetek.

Lehetőséget adunk mesék kitalálására, illetve megkezdett mesék befejezésére.

2.6.3 Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodánkban a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik a gyermekek zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömet. A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A felnőtt minta utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.

Céljaink

Az örömet adó ölbeli játékok, népi gyermekdalok, énekes játékok, a kortárs művészeti alkotások által alakul,

- o a zene iránti érdeklődés,
- o formálódik a zenei ízlés, esztétikai fogékonyság.

Feladataink

- Megfelelő légkör kialakításával az érzelmi motiváltság biztosítása.
- A gyermekek minél több olyan zenei élményhez juttatása, amely megalapozza zenei anyanyelvüket, fejleszti gondolkodásukat és kommunikációs képességeiket.
- A gyermekek zenei képességének (hallásának, ritmusérzékének, zenei emlékezetének, harmonikus, szép mozgásának), kreativitásának fejlesztése, énekes népi játékok, az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások segítségével
- A zenei képességfejlesztéssel párhuzamosan örömteli, érzelem gazdag, szép, tiszta éneklésre szoktatás, az egyéni megszólalás bátorítása természetes játékhelyzetekben (felelgetős énekes játékok)
- Az énekes játékok eszközeivel különböző grammatikai megoldások, választékos kifejezések, párbeszéd, dramatizálás gyakorlása
- Az önkifejezés újabb lehetőségének felkínálása a zenei improvizációra való ösztönzés (mozgás rögtönzése zenére, dallam, ritmus variációk kitalálása)

A zene, mint az önkifejezés egyik eszköze állandóan jelen van a nap folyamán, melynek során nagy gondot fordítunk az élő befogadó zenei tevékenységre, sokszori gyakorlására, s az ehhez kapcsolódó, szép, esztétikus mozgásra.

Játék közben is adódik lehetőség zenei élményszerzésre, így pl. dúdolgatásra, énekelgetésre, amely oldott, derűs légkörben, a gyermekek önkéntes érdeklődésére és részvételére épül.

Fontos szempontnak tekintjük az óvónő pozitív mintaadását, a helyes artikulációt és a tiszta éneklést. A zenei nevelés programja minden csoportban az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével tervezett tevékenység. A zenei anyag feldolgozása Kodály Zoltán irányelvei és Forrai Katalin szakmai útmutatása és a kortárs művészeti alkotások alapján történik.

A gyermekeknél nagyon fontos a személyes, bensőséges kontaktus a felnőttel, aki ölbe veszi és játszik vele /arcával, kezével, tenyerével, tapsoltatja, lovagoltatja, altatja/.

Az ölbeli játékok helye szerepe a beilleszkedési időszakban jelentős és a mindennapokban gyermekek közösségi nevelésében fontos szerepet tölt be.

Az énekzene, az énekes játékok ugyanúgy az óvodai mindennapok része, mint a napi mesélés vagy séták és kirándulások. Napközben bármikor adódhat lehetőség éneklésre, mondókázásra vagy körjátékok játszására. A komplex tevékenységek inkább összefoglalják, elmélyítik a gyermekek ismereteit, és alkalmat adnak a képességek fejlesztésére.

2.6.4 Rajzolás, mintázás, kézimunka

Az ember ismereteinek döntő részét vizualitás, látás által nyeri. A vizuális nevelés látásnevelés, képzetek, utánpótlás, gyakorlás segítségével. A látás sajátos gondolkodás.

Ismeretek, gondolatok lejegyzésének első lehetősége, az ábrázolás a vizuális nyelv egyik formája. A vizuális nevelés az óvodai nevelés egészét áthatja. Óvodásaink számára a szabad rajzolás az egyik legjelentősebb önkifejezési mód, mely során a gyermek (sémákat”, vagy

másképpen szimbólumokat használ. A „sémák” alapformák, amelyek a valóságról szerzett tapasztalatok során folyamatosan gazdagodnak. A papíron nyomot hagyó rajzeszközök (ceruzák, tollak, zsírkréták, stb.) a funkció öröm érzését keltik a firkáló gyermekekben. A különböző motívumok szabad kombinálásával jut el a gyermek a formákig, majd a kompozíciók megalkotásáig. Amit a világról tud, ábrázolásában is el tudja mesélni, amit nem tud ábrázolni, azt hozzámeséli.

Az ábrázoló tevékenység célja, nem maga a tevékenység során létrejövő bármiféle alkotás vagy annak esztétikai értéke, hanem maga az örömteli cselekvés. A létrejövő „mű” jelzés a gyermek ismereteiről, érzelmi életéről, kezűgyességének fejlettségéről.

Céljaink

Az esztétikai tartalmú élmények által alakul a gyermekek vizuális észlelése, az emlékezete, képzelete, a vizuális gondolkodás.

Feladataink

- Az önálló gyermeki alkotó tevékenység feltételeinek megteremtése, örömteli alkotólétkör kialakítása.
- Mozgással, cselekedtetéssel, vizuális élmények biztosításával, az észlelő funkciók változatos gyakoroltatásával, párhuzamosan végezhető tevékenységszervezéssel sokszínű tapasztalatok nyújtása.
- A belső képek gazdagítása gyermeki ábrázolás ösztönzése, változatos lehetőségek felkínálásával.
- Az esztétikai érzékenység, a szép iránti nyitottság, környezet esztétikai alakítására és a vizuális esztétikai élmények befogadására való fogékonyság megalapozása.
- A gyermeki élmény- és fantázia világának gazdagításával a saját formanyelv, az alkotó alakító önkifejezés és önérvényesítő gyermeki tevékenység fejlődésének segítése.
- Önértékelésre, egymás munkájának megbecsülésére nevelés.
- A vizuális tevékenységekhez kapcsolódó verbális és nem verbális megnyilvánulásokkal a spontán beszéd formáinak fejlesztése: (pl. megszólítás, szándéknyilvánítás, kérdés, tudakozódás, különböző mondatfajták használata, aktív és passzív szókincs bővítése, véleménynyilvánítás, döntés, az ábrázoltak szóbeli elmondása, formák, színek magyarázata, a barkácsoláshoz szükséges eszközök, anyagok megnevezése. stb.)
- Az ábrázolási tevékenységében lassan fejlődő, (diszgráfia tüneteit mutató) gyermekek egyéni fejlesztése, folyamatos jelzés a szakemberek felé.

Óvodásaink számára a szabad rajzolás az egyik legjelentősebb önkifejezési mód, mely során a különböző motívumok szabad kombinálásával jut el a gyermek a formákig, majd a kompozíciók megalkotásáig. Amit a világról tud, ábrázolásában is el tudja mesélni, amit nem tud ábrázolni, azt hozzámeséli. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Az ábrázoláshoz szükséges tárgyi eszközök minden gyermek számára hozzáférhetőek, biztonságos elhelyezésükről gondoskodunk.

A különböző méretű anyagok elhelyezéséhez tároló helyekre van szükség. A munkaasztalt úgy alakítsa ki az óvónő, hogy 6 gyermek egyszerre kényelmesen elférjen, és közel legyenek a tároló helyek.

Az eszközök biztonságos kezelését egyenként tanítsa meg az óvónő a gyermekeknek.

Formálódnak a gyermek képzetei, gazdagodik élmény és fantázia világa, kreativitása. Képi formában kifejezik érzéseiket, gondolataikat, nő önismeretük, önbizalmuk, értékelő

képességük. Az építő-ábrázoló tevékenységek során téri, formai és színeképzeteik alakulnak, gazdagodnak.

Megismerkednek a különböző anyagok használhatóságával, formálhatóságával, munka fogásaival, az eszközök megfelelő használatával. Eredményként finommozgásuk, szem-kéz koordinációjuk, megfigyelőképességük, emlékezetük fejlődik, formálódik esztétikai ízlésük és igényük, kialakul a szép iránti vonzódásuk.

Az ábrázoló tevékenység során a szülők hozzájárulásával változatos sokféle eszközt biztosítunk a gyermekek számára. Igyekszünk megtanítani az eszközök célszerű használatát.

Figyelünk a helyes szokás és normarendszer (ülés, testtartás, kézmosás, stb.) kialakítására.

Fejlesztő eljárásunk alapja, hogy önmagához képest fejlődjön, lépjen előre a gyermek. A lehetőségek megteremtésével a gyermeki fejlődés mozgatórugója az önfejlesztés lesz, hiszen a gyermek is arra törekszik, hogy alkotásai egyre jobban hasonlítsanak a valóságra. A segítség módját illetően várjuk ki először, hogy mit alakít ki magától a gyermek, s ne arra gondoljunk, hogy mit kell tudnia a gyermeknek.

A szülők részére külön dossziéban gyűjtjük össze a gyermekek alkotásait. Az alkotó tevékenységhez elegendő időt és megfelelő légkört biztosítunk, ahol a gyermekek szívesen bekapcsolódnak a munkába, s az elrontott lépéseket minden lelki feszültség nélkül, javítják, vagy előlről kezdik.

A vizuális tevékenységek a mindennapi játékba integrálódnak. Egy héten egyszer tudatosan irányított tevékenységet szervezünk.

A komplexitás szempontjából együtt kezeljük egyrészt a környezet megismerésére nevelés és vizuális nevelés, másrészt irodalom-ének-zene-mozgás-vizuális nevelést.

A tevékenységek megszervezéséhez kitűnő pedagógiai alapot adnak az évszakok változásai, a természet szépségei, a gyermek által megérthető világ tárgyai és eseményei, a Föld-Víz-Levegő-Tűz, mint a négy őselem témakörei. Ugyancsak kiválóan hasznosíthatók a vizuális tevékenységek számára az ünnepek, melyek érzelmileg is közel állnak hozzájuk és megmozgatják fantáziájukat

2.6.5 Mozgás

A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását és testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés. Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró képességét és az egyes szervek teljesítőképességét. Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában.

Felerősítik és kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodó képességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását. A tornának, játékos mozgásoknak az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján- az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve – minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.

Céljaink

A rendszeres mozgás, a természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgásigény kielégítése során megalapozódik a mozgás szeretetére épülő egészséges- életvitel és életmód.

Feladataink

- Rendszeres, mindennapi mozgással, az egészséges életmódot erősítő tevékenységek biztosítása, az egészséges életvitel kialakítása, a gyermekek egészségének megőrzése, edzése
- A játékos mozgás, torna által a mozgásigény kielégítése, felkeltése mozgáskultúra fejlesztése, az egyéni szükségletek és képességek figyelembe vételével
- Harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a mozgástapasztalatok bővítése, a mozgáskészség alakítása, mozgásra készítető biztonságos környezet kialakítása
- Játékos mozgásban az értelmi és szociális képességek, társra figyelés fejlesztése
- Testi képességek (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség), fizikai erőnlét a koordinációs készségek, és a térérzékelés tudatos fejlesztése
- Az egyéni lemaradásokat kompenzáló speciális mozgásos játékok közvetítése, a hátránnyal küzdő gyermekeknél biztonságban végezhető mozgásélmény feltételeinek megteremtése, a csoportszobában és az udvaron egyaránt.
- A szülővel együttműködve, a gyermekek egyéni érdeklődésének, temperamentumának figyelembe vételével differenciált (prevenció, korrekció, tehetséggondozás) mozgáslehetőség biztosítása, ill. közös mozgásos programok szervezése.
- A képességek fejlesztése egyénre szabottan, differenciáltan lehetséges. Akkor lehet hatékony, ha egyes gyerekekhez igazított módszerekkel, eszközökkel végezzük.

Mindezek mellett a mozgás tevékenységek tartalmában és gyakorlatában a komplexitást is érvényesíteni kell, azaz több tevékenységi forma művelődési anyagát lehet beépíteni.

A gyermekek nagymozgása /járás, futás, kúszás, mászás/ jól fejleszthető az óvoda udvarán, ahol tér és mozgásfejlesztő eszközök állnak a rendelkezésükre. A szabad mozgás zavartalan gyakorlási lehetőséget ad az irányított mozgástevékenység alatt megismert mozgásformák többszöri ismétlésére. A mozgásos tevékenységeket s azok eszközeit mindenkor a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoportok összetételéhez méretezzük. Megtanítjuk a gyermekeket a sport-és manipulációs eszközök biztonságos használatára. Fontos az egymás testi épségének megóvása, a balesetmentes helyszínek, eszközök megválasztása.

A tevékenységek levezetésénél maximális lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően sokat gyakorolhassák a különböző mozgáselemeket.

Differenciált feladatok adásával segítsük elő, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek legmegfelelőbb mozgásos feladatokat.

Tervezésünk során figyelünk arra, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek megfelelő mozgásos feladatot, ügyelünk arra, hogy a kötelezőség ne jelentsen kényszert számukra. Tevékenységeink során kiemelt szerepet kapnak a mozgásos játékok.

Mozgás

A 3-7 éves gyermekek egészséges testi fejlődésének biztosítása nem képzelhető el a rendszeres, játékban gazdag, az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vevő, kellő aktivitást, és terhelést biztosító mindennapi mozgás nélkül. Ismert tény, hogy a mozgásöröm és a szellemi fejlődés egymással szoros kapcsolatban áll. A mozgásfejlesztés során maximálisan biztosítjuk a spontán mozgáslehetőséget, mégpedig az egyéni sajátosságok figyelembe vételével. Minden adódó lehetőséget kihasználunk a nap folyamán a mozgásra.

Rendkívül fontos a szabad levegőn való tartózkodás, ezért igyekszünk minél több időt tölteni a szabadban. Hosszabb sétát, túrát tehetünk a gyerekekkel a szabadban, ha lehetőségünk adódik, használhatjuk a közeli füves területet vagy a játszóházat.

Minden, ami az óvoda udvarán található /fák, bokrok, homokozó, játékeszközök, stb.../ felhasználhatók a mindennapi mozgás megvalósításához.

Ha időjárási vagy egyéb okok miatt nincs lehetőség a szabadban történő mozgásra, akkor épületen belül teremtünk megfelelő körülményeket a mindennapi testmozgásra. A megfelelő hely kialakítása, a tiszta, balesetmentes eszközök előkészítése az óvónő, a dajka és a gyermekek aktív közreműködésével történik. A balesetek elkerülése érdekében ügyelünk arra, hogy az alkalmazásra kerülő kézi és tornaszerek, berendezési tárgyak, eszközök épek, könnyen elérhetők legyenek, és megfelelő számban álljanak rendelkezésre.

Minden óvónő maga dönti el, hogy a mindennapi mozgás 20-30 perce alatt egy-egy mozgáscsoport gyakorlásával, esetleg mozgásos játékokkal tölti ki az időt. Szem előtt tartjuk, hogy a mozgás tevékenység legdöntőbb feladata – a nevelési feladatok mellett – a motoros képességek fejlesztése. Megvalósításához körültekintő szervezés, helyes mozgásanyag kiválasztás, a gyerekek mozgásaktivitásának biztosítása szükséges.

2.6.6 A külső világ tevékeny megismerése

Törekvésünk, hogy a gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerezzen a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól.

A valóság felfedezése során alakuljon ki pozitív érzelmi viszonya a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok szokások a családi a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete.

Valamennyi óvodában feladatunk a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését széleskörűen megismertetni. Elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket kell biztosítanunk a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak kialakítására. Miközben elő kell segíteni a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatban és a környezet alakításban.

A környezeti nevelés általában a környezeti kultúra megélését és átadását jelenti. Az élő és élettelen környezetünkkel való harmonikus együttélést, életmódot, gondolkodást, viselkedésmódot, szokást és értékrendszert. Mindezek kialakítására legalkalmasabb az óvodáskor, mely ideális és fontos szakasza a környezeti nevelésnek, hiszen a szokások már a korai életszakaszban kialakulnak, s az egész életre szóló élmények, benyomások, szokások alapvetően meghatározzák a leendő felnőtt környezeti gondolkodását, környezet és természetvédelmi szemléletét és környezettudatos magatartását.

2.6.6.1 Környezeti nevelés

Céljaink

- Biztonságban tájékozódnak környezetükben, ismerik szűkebb és tágabb, természeti és emberi környezetüket.

- Erősödik a pozitív érzelmi viszony a nemzeti, a multikulturális értékek
 - o a népi, és a családi hagyományok,
 - o a szülőföld, a hazai táj,
 - o a természet szeretete, védelmének igénye, a környezettudatos magatartás.

Feladataink

- A gyermek meglévő tapasztalataira, élményeire, kíváncsiságára, megismerési vágyára, sokoldalú érzékelésén alapuló érdeklődésére építés. A természeti, és szűkebb lakókörnyezetükhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása.
- Több érzékszervre ható, és cselekvés közben felfedezett környezeti tapasztalatszerzés feltételeinek megteremtése, a spontán szerzett tapasztalatok rendszerezése bővítése mellett ezek különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlásának biztosítása.
- Tanulási készségeket, képességeket meghatározó részfunkciók tudatos fejlesztése alkalmi, folyamatos megfigyelés, gyűjtés).
- A környezet megismerésének komplex-integrált tevékenységsoraiban a spontán és irányított beszélgetéssel, önérvényesítő törekvések segítése, anyanyelvi-értelmi nevelés megvalósítása.
- A tevékenység irányítása során személyre szabott, pozitív, egyéni fejlesztő értékeléssel segítse a gyermekek személyiségének kibontakoztatását.
- A gyermekek önálló véleményalkotási, döntési képességeinek fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet átalakításában.
- A beszélő környezet megteremtése, a természetes beszéd és kommunikációs kedv fenntartása, ösztönzése és a gyermeki kérdések támogatása.
- Olyan jeles napok, településünkhöz fűződő néphagyományok, multikulturális elemek beépítése az óvodai életbe, amelyek érzelmileg gazdagítják gyermekeink óvodai életét, fejlesztik az erkölcsi tulajdonságaikat, megalapozza szokás és normarendszerüket.
- A családi tárgyi kultúra értékeinek megismerése, beépítése a napi gyakorlatba.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális pedagógiai módszerekkel történő tevékenységének, tapasztalatszerzésének biztosítása.
- A szülők környezettudatos magatartásának befolyásolása, bevonásuk a környezet megfigyelésébe, átalakításába

Az intézményünk gyakorlata

A témakörök keretét az évszakok változásai, az évszakokhoz kapcsolódó jelenségek megfigyelése, jellemző tevékenységei, a hagyományok és jeles napok töltik meg tartalommal, valamint a kompetencia alapú programcsomag kapcsolódó témái (téma hét, három hetet meghaladó projekt, moduláris formában).

A természeti és társadalmi témákról szerzett tapasztalatok, ismeretek az életkor előre haladtával folyamatosan bővülnek, és koncentrikusan mélyülnek, maguk a témakörök is több ponton kapcsolódnak egymáshoz.

Életkori szinten gyakorolják, alkalmazzák a gyermekek a tapasztalati úton megszerzett készségeket, ismereteket. A környezetalkotás céljából nagyon fontosnak tartjuk, hogy a munkavégzés ne időszakonkénti, hanem rendszeres tevékenység legyen, ami beépül az óvodai nevelés komplex folyamatába.

A környezetvédelmi nevelés elsősorban a szokásokon, a környezettel való kapcsolattartáson, hétköznapi apró történésein keresztül érvényesül.

Az udvari élet, a séta, a kirándulás azért fontos, mert az óvónő segítségével a gyermekek rácsodálkoznak a természetre, észreveszik a szépet és jót, de a károsat is.

A gyakorlás legtermészetesebb szinterei:

Kötetlen játék (játékhelyek átrendezése, csoportszoba rendjének helyreállítása, ünnepek előtti díszítésben való részvétel)

Célzott tanulási folyamat: gyűjtögetés, dugványozás, ültetés

Természetes élethelyzetek: a természet kincseinek alkotó módon történő felhasználása, átalakítása

A környezetvédelmi nevelés elsősorban a szokásokon, a környezettel való kapcsolattartáson, hétköznapi apró történésein keresztül érvényesül.

Nagyon fontos feladatunk, hogy alkalmassá tegyük a gyermekeket a megfigyelésre, Elsősorban látni tanítsuk meg őket. Ha felkeltettük és ébren tartjuk érdeklődésüket, lehetővé tesszük az alkalmi és folyamatos megfigyeléseket, gyűjtéseket, szimulációs játékok játszását, lassan önállóan is fel fogják fedezni környezetüket, rácsodálkoznak egy-egy természetjelenségre. A lelkes, jó empátiás készségű, színes egyéniségű a záloga annak, hogy cseperedő gyermekeink megszeressék környezetünket, jól eligazodjanak benne és környezetét védő felnőtt válják belőlük. A gyermekek a szűkebb környezetükben érzékeljék a környezet esztétikumát: hangokat, színeket, illatokat, formákat, az élet ritmikusságát.

A társadalmi gyakorlat belső összefüggéseit tükröző komplex foglalkozásokon belül foglalkozunk a természet-társadalom-ember fogalomkörrel. Ehhez szorosan kapcsolódnak és a nevelés egészében jelen vannak azok a mozzanatok, amikor a gyermekek újrajátsszák életüket. Újraélik az óvodában mindazt, amit a mindennapokban, a családban, az óvodában vagy tágabb környezetükben tapasztalnak, látnak, hallanak. A környezettel való szoros kapcsolat, az életfolyamatok újrajátszása, nemcsak arra ad lehetőséget a gyermeknek, hogy a benne lévő feszültségek feloldódjanak, hanem elősegíti számára a társadalomba való későbbi bekapcsolódást, szocializálódást.

A tevékenységek anyaga, témakörei azonosak minden csoport számára, a differenciálás a megoldás módjában és az elvárásokban van.

2.6.6.2 Matematika

Programunk a matematikai ismerettartalmak komplex kezelésére, az óvodai élet egészén belül megvalósuló fejlesztésre helyezi a hangsúlyt. Matematikai tartalmú elem valamennyi tevékenységben jelen van és a súlyozottan mozgáson, érzékelésen alapuló tapasztalatszerzés szinte észrevétlenül megvalósítható.

A matematikai nevelés komplex formában a gyermek észlelésére, érzékelésére és megismerési vágyaira épülve valósul meg, figyelembe véve a gyermek életkori sajátosságait.

A folyamatos utánzásra vagy spontán, ill. szervezett tevékenységre épülő tanulás a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. A környezettel való ismerkedés, a folyamatos cselekedtetés kapcsán a gyermekek sokoldalú tapasztalatokat szereznek az őket körülvevő tárgyak, jelenségek formai és mennyiségi jellemzőiről.

Céljaink

- Az óvodás gyermek kompetenciájának fejlesztése oly módon, hogy építünk a gyermek előzetes tapasztalataira, ismereteire.
- Életkoruknak és egyéni fejlettségüknek megfelelő mennyiségi, formai és kiterjedésekkel összefüggő ismeretek, készségek fejlesztése.

- A környezet megismerése során matematikai tapasztalatok, ismeretek birtokába jussanak.
- Szűkebb és tágabb környezetükben térben, síkban és időben jól tájékozódjanak.
- Legyenek képesek matematikai műveletek végzésére, ennek verbális megfogalmazására.
- Legyen igényük a próbálkozásra, kísérletező tapogatózásra.

Az óvodapedagógus feladatai

- Olyan eszközök és tevékenységek biztosítása, amelyek felkeltik a gyermek érdeklődését.
- Matematikai kíváncsiság és érdeklődés felkeltése.
- A matematikai képességek fejlesztése játékosan, játékba építetten valósuljon meg.
- A tanulás irányítása során személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermeki személyiség kialakulását a tanulás irányítása során.
- Értékelése legyen folyamatos, reális.
- Értékelése legyen a gyermekhez mérten fejlesztő.
- Feladatlapok készítése, használata egyéni fejlesztéshez és a gyermek tudás-szintjéről való tájékozódáshoz.
- A projektmódszer alkalmazásával épít a gyermek érdeklődésére.
 - o Mit tudnak?
 - o Mit szeretnének megtudni?
 - o Mit tapasztaltak meg?
- Pozitív viszony kialakítása a problémahelyzetek megoldásához, logikus gondolkodás megalapozása, az elemi ok-okozati összefüggések felismertetése a tevékenységekben.
- Kognitív képességek fejlesztése, különös tekintettel az érzékelés-észlelés, emlékezés, megértés fejlesztésére.
- A gyermeki tevékenység változatos formáinak biztosítása.
- A gyermek önálló véleményalkotásának, döntési képességének megalapozása, sajátos logikájának elfogadása egymás véleményének meghallgatásával, kortárs kapcsolatokban és problémahelyzetekben.
- A gyermek aktív és passzív szokásainak mennyiségi-minőségi gyarapítása. A fogalmak relációk körének és tartalmának bővítése, új fogalomrendszer kialakítása.
- A problémamegfogalmazás pontos, egyértelmű, a gyermekek számára érthető közvetítése.
- A gyermek egyéni fejlődésének nyomon követése, differenciált fejlesztés, tehetséggondozás.

A tanulás formái:

- Az óvodai élet különböző szinterei:
 - o Gondozási tevékenységek
 - o Manuális tevékenységek
 - o Munkajellegű tevékenységek
 - o Séták, kirándulások
 - o Játék (csoporthoz, udvari)
 - o Mozgás
 - o Énekes játékok
 - o Mesében, versben.
- Utánzásos formában.
- Spontán és játékos tapasztalatszerzés.
- Cselekvéses tanulás.

- A gyermeki kérdésekre, válaszokra, érdeklődésre épülő ismeretszerzés.
- Gyakorlati problémamegoldás.
- Az óvodapedagógus által irányított tevékenység:
 - o egyéni
 - o mikro csoportos
 - o csoportos.

Az óvodában, az életkori sajátosságok miatt a matematikai ismeretszerzés több formája valósul meg:

- utánzásos, minta- modellkövető;
- spontán, játékos tapasztalatszerzéssel;
- az óvónő által irányított megfigyelésre épülő;
- gyakorlati probléma- és feladatmegoldó;
- a gyermeki kérdésekre adott magyarázatok,
- az óvónő által kezdeményezett foglalkozások.

A matematikai nevelés megvalósulásának szintjei:

Három szinten valósul meg:

1. szint: bevezetés a matematikába – kb. 5 éves korig.

Feladata: a matematikai kíváncsiság és érdeklődés kibontakoztatásának segítése, a matematikai beállítódás, szemlélet megalapozása.

Ezen a szinten a gyermek óvodába kerülése előtti ismereteire, korai tapasztalataira építünk. A gyermek már ekkor felfigyel a dolgok mennyiségi és minőségi összetevőire, érdeklődéssel fordul a matematikai információk felé. Ezt kell követnünk a tudatos óvodai neveléssel, a gyermek egyenletes fejlődését biztosító módszerekkel, kötetlen foglalkoztatási formában.

- o Szerezzenek matematikai tartalmú tapasztalatokat játék során.
- o Fedezzenek fel hasonlóságokat, eltéréseket, közös vonásokat.
- o Számoljanak 3-5 elemű halmazokat.
- o Számlálás automatizálása.
- o Vegyenek részt egyszerűbb szituációs játékokban.
- o Mennyiségek felismerése 3-4-ig.
- o Cselekvésük irányuljon a matematikai feladatok megoldására.
- o 5-ös számkörön belül biztosan mozogjanak.

2. szint: az intenzív fejlesztés szakasza – 5 éves kortól.

Feladata: az iskolai alkalmassághoz szükséges tapasztalatok, részképességek, gondolkodás műveletek, szokások elsajátítása. Kötetlen és kötelező formában történik. Az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységek alkalmat adnak arra, hogy a korábbi benyomásokat rendszerezzük, a megfigyelések és tapasztalatok körét szélesítsük, mélyítsük. A belső érdeklődésből fakadó tanulás már igényli a kisebb-nagyobb csoportban, az óvodapedagógus által irányított formában a mélyebb és sokoldalúbb összefüggések feltárását.

- o A játékok tartalmát illetően 3 csoporttal ismerkedjenek:
 - halmazok, logikai
 - relációk, sorozatok
 - geometria, mérés.
- o Ismerjék a relációs fogalmakat, jeleket.
- o Számolásaik során használják a tő és sorszámneveket.
- o Ismerjék és alkalmazzák helyesen a pár fogalmát.

- Játszanak körjátékot, mozgásos játékokat, amelyek a matematikai témakörben illeszkednek.
- Biztos számolás 10-es számkörben.
- Tér- és síkmértani formák felismerése és megnevezése.
- Halmazok létrehozása, bontása részalmazokra.

3. szint: tehetség gondozás.

Feladata: a matematikai ismeretek terén az átlagnál jobb képességekkel, adottságokkal rendelkező gyermekek fejlesztése, egyéni vagy mikro csoportos formában.

- 10-es számkör átlépése.
- Bontás-pótlás 10-es átlépéssel.
- Kombinatorikai feladatok.
- Kettesével-hármasával számolás
- Vizuomotoros-grafomotoros készséges fejlesztése.
- Geometriai alakzatok speciális tulajdonságainak felismerése.

Eszköztárunk: MINIMAT, szöges tábla, logikai játék, tükrök, testek, síkmértani formák, mérleg, mérőegységek, kártyák, dominók, képes kirakók, saját készítésű munkalapok, fejlesztőfüzetek (pl. Diszlexia megelőző feladatgyűjtemény).

2.6.7 Munka

Munka jellegű tevékenységek

A munka a gyermek mindennapi tevékenységének része, mely az óvodai élet egészében érvényesülő folyamat. Megerősítést nyer a munka jellegű tevékenység nevelőértéke. A fejlesztés csak és kizárólag a gyermek örömteli, örömmel vállalt tevékenységén belül valósul meg.

A munka sajátossága, hogy bizonyos külső kényszer is motiválja, lemérhető, konkrét célja van.

A munkálkodásuk során ismerkednek szűkebb és tágabb környezetükkel, szülőföldjükkel a tárgyi-, és természeti világról egyre pontosabb információ birtokába jutnak, a biztonságos és elérhető munkaeszközök használata közben lehetőség nyílik – a különböző észlelési formák összekapcsolásával – a munkavégzés pontosabbá és szervezettebbé tételére. A munka nem csak a gyermekre gyakorol hatást, hanem azzal kölcsönhatásban környezetére is, azt formálja, átalakítja tevékenysége során.

Az óvodapedagógus és dajka őszinte, természetes magatartásával mutasson mintát és viselkedésével, példaadásával jelezze elvárásait.

A tevékenység kapcsán a gyermekeknek felgyorsul a szocializációjuk, fejlődik társas kapcsolatuk, felelősségérzetük, toleranciájuk.

A közösségi élet biztonsága nagymértékben függ a csoport életét szabályozó szokás - normarendszer kialakításától, ezért fontos, hogy szabályaink egyértelműek, világosak legyenek.

Az életre való felkészítés nem nélkülözheti a munkatevékenység lehetőségeinek kiaknázását. A munka az óvodás gyermek számára játékos jellegű, gyakran nem is választható szét a játék és munkatevékenység. A munkatevékenység fejlesztő hatását nem vonhatjuk kétségbe. Az értékteremtő munka pedagógiai funkciója nem a szakismeretek gyakoroltatása, hanem a gyermek értékteremtő együttműködési képességeinek fejlesztése. Éppen ez az a terület, ahol az erőfeszítés és az eredmény kapcsolata közvetlenül érzékelhető, belátható, átélhető a gyermek számára. Ez a folytonos visszajelzés a legnagyobb motiváló erő, ösztönző,

megerősítő tényező. Nem elsősorban a munka tárgya, hanem megszervezésének módja fejt ki a már említett nevelő-fejlesztő hatást. A különböző munkafajták: önkiszolgálás, naposság, a gyermekek saját személyiségével kapcsolatos munkák, a csoport érdekében elvégzett munkák vagy a kerti munka közös vonásaként azt kell kiemelni, hogy mindez tényleges munkavégzést, azaz tevékenykedtetést jelentsen az óvodában. Minden olyan munkát elvégezhetnek a gyerekek, amihez kedvük van és testi épségük veszélyeztetése nélkül képesek azt megvalósítani. A gyermek önkéntességét, nyitottságát, megismerési vágyát, aktivitását, érdeklődését tudatosan igyekezzünk felhasználni nevelési céljaink megvalósítása érdekében. Az első feladat olyan munkalehetőségek biztosítása, ami a gyermek számára elfogadható. Ezen kívül igen nagy fontosságú, hogy a munkavégzés során biztosítsuk a teljes önállóságot. A munkatevékenység a felkínált lehetőségek közül önállóan választható és sohasem a gyermekre kényszerített feladat legyen. Válgjon a csoport számára magától értetődő és természetes dologgá, hogy mindenki dolgozik, amikor szükséges és mindenki a kedvének, egyéniségének, képességének megfelelő munkát végezheti. A munkafajták közül ki kell emelnünk az önkiszolgálást, aminek óvodáskor kezdetétől fogva igen nagy a jelentősége. A gyermekek magukkal kapcsolatban minden teendőt – testápolás, öltözködés, étkezés, környezetük rendben tartása – a lehető legkorábbi időtől kezdve próbáljanak önállóan elvégezni. Hagyjuk, hogy a gyerekek saját képességeik szerint, koruktól függetlenül akkor végezzék el az önkiszolgálással kapcsolatos teendőiket, amikor képesek rá, vagy kedvük van hozzá.

A munka megosztása során fontos feladatnak tartjuk, hogy a gyerekek megtanuljanak önállóan dönteni, feladatokat egymás között megosztani. Pontosan olyan módon, mint amikor a szerepjáték megkezdése előtt elosztják egymás között a szerepeket. A nagyfokú önállóság és a döntési helyzetek, döntési képességek gyakorlásának lehetőségei együtt szolgálják a gyermekek életre való felkészítését.

Fontosnak tartjuk az óvodában az élsarok kialakítását és a kerti munka megvalósítását, mert a nevelésben játszott szerepén túl a természet, a környezet és az ember kölcsönhatásának megtapasztalására igen nagy lehetőséget nyújt a gyermekcsoport valamennyi tagjának. Tavasztól-őszig lehet tevékenykedni a kertben és közben rengeteg tapasztalatot, ismereteket szereznek a gyermekek.

Az óvodapedagógus feladatai a munkatevékenységgel kapcsolatban

- A munkavégzéshez alapvető feltételek biztosítása (idő, hely, eszköz, légkör)
- A gyermekek önkéntesen, önállóan, örömmel, képességeik szerint végezhesék a személyükkel kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, illetve a közösség érdekében végzett munkatevékenységet. Aktív-cselekvő részvétellel a munkavégzés lépéseinek elsajátítása.
- Tudatos pedagógiai munka során a munkavégzéshez szükséges szokások kialakítása és betartásának, konkrét, reális, fejlesztő értékelése. Az iskolakezdéshez szükséges munkaérettség kialakítása.
- Saját és mások munkájának elismerésére, megbecsülésére nevelés.
- Önálló véleményalkotás, döntési képesség fejlesztése kortárs kapcsolatokban, együttműködés közben.
- A közösségért végzett munkák vállalásánál jelenjen meg a helyes önértékelés és önbizalom.
- Beszélő környezet biztosítása, a kommunikációs kedv fenntartása a gyermeki kérdések támogatása a munkavégzés során
- A munka tevékenységek során,- eszköz használat, helyi jellegzetességek- a szülőföldhöz, nemzethez kötődés erősítése.

- A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális szakemberekkel végzett pedagógiai munka során a munkavégzéshez szükséges készségek formálása.
- A munkavégzésben a szülők közreműködésének aktív részvételének ösztönzése (pl. növény-, állatgondozásba betekintés, gyűjtőmunka)

Nagy fontosságot tulajdonítunk a munkavégzés során a teljes önállóság biztosítására. A munkavégzés nem időszakonként, hanem rendszeresen, folyamatos tevékenység, amely beépül az óvoda nevelési folyamatába. Fontosnak tartjuk az élősarok kialakítását, és a kerti munka fontosságát.

Ösztönözzük a szülőket, hogy a gyermekek otthon is gyakorolják az önkiszolgálást és a családért végezhető munkajellegű tevékenységet.

Az óvodás gyermek munkajellegű tevékenysége is a játékból bontakozik ki. Először segítséggel, majd egyre önállóbban tudja végezni azokat. Az óvónő minden munkajellegű tevékenységben mintát adó, úgy az eszközhasználatban, mint a munkafázisok sorrendjében.

Arra törekszünk, hogy értékelésünkkel folyamatosan buzdítsunk, ezáltal kialakítsuk a munkához való pozitív viszonyukat.

A munka az életre való felkészítést, a társadalmi gyakorlat megismerését éppúgy szolgálja, mint a személyiség fejlesztést.

A munka az óvodás gyermek számára játékos jellegű, gyakran nem is választható szét a játék és a munkatevékenység. A munka értékteremtő szerepe jelentős, ezért fontosnak tartjuk az önállóság, öntevékenység lehetőségének megteremtését. A munkatevékenység során a gyermek önkéntességére, nyitottságára, megismerési vágyára, aktivitására alapozunk.

Fontosnak tartjuk, hogy a munkavégzés rendszeres, folyamatos tevékenység legyen, beépüljön az óvodai mindennapokba. A különböző munkafajták végzése során (önkiszolgálás, naposság, a gyermekek saját személyével kapcsolatos, illetve a csoport érdekében elvégzett munkák, kerti munka, növénygondozás) a tevékenykedtetésen van a hangsúly.

2.6.8 Tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tevékenységekben megvalósuló tanulás az óvodáinkban folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formáinál hangsúlyozottan szerepeltetjük a cselekvéses tanulást. Az óvodapedagógusaink a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segítik a gyermek személyiségének kibontakozását.

Fontos az optimális feltételek biztosítása: nyugodt légkör, elegendő hely, idő, eszköz, élményszerzési lehetőségek, párhuzamosan végezhető tevékenységek biztosítása.

A gyermek a világot komplex módon érzékeli, észleli, ezért a tanulás során is ebből kívánunk kiindulni. A tanulás tevékenységekben valósul meg. A tanulás a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

A világban minden, ami megismerhető befogadható ismeretet, tapasztalatot jelent, komplex foglalkozások rendszerén keresztül juttatják el a gyermekekhez.

Az ismeretek koncentrikus és lineáris bővítésére törekvést a tevékenységeknek tükrözniük kell.

A közvetlen környezet folyamatos megismerése az érzékelés és a többoldalú tapasztalatszerzés központi kérdése a tanulási folyamatnak. Kevesebbet, de azt jobban, alaposabban, több oldalról megközelítve kell a gyerekek számára közvetítenünk és velük együtt átélnünk.

A nevelés egészén belül megvalósuló tanulás kötött és kötetlen kezdeményezések, beszélgetések, tapasztalatszerző séták, stb. formájában egyaránt megoldhatók a napi élet bármely mozzanatában.

Az óvodai tanulás jellemzői

A spontán játékban a gyermek játékelményel éli meg a tanulási tevékenységet. Önmaga tevékenykedése hozzásegíti különféle tanulási műveltségterületek tapasztalatainak megszerzéséhez, miközben képességei is fejlődnek. A játékra épülő szervezett tanulás a gyermek választásán alapul, és megvalósítása számára szándékos tanulást idéz elő.

A tanulási tevékenység folyamatának irányítása, motivációs háttérének biztosítása az óvodapedagógus feladata.

Ez a tapasztalatszerzési folyamat egyedi tempóban, különböző segítség-igénnyel, az egyes gyermekek egyedi igényeihez igazodó módszerekkel történjen. Az óvodában nem elsősorban az ismeretek, hanem a sokoldalú tapasztalatok megszerzése a cél.

A tanulás legfőbb kerete a teljes nevelési folyamat, amelyben a spontán és irányított ismeretszerzés bármikor megvalósulhat.

Óvodáskorban a tanulás spontán módon és tervezetten vagy irányítottan megy végbe. Nagyon fontos, hogy figyelembe vegyük a gyermek meglévő, spontán módon megszerzett tapasztalatait és arra építve tervezzük az óvodai tanulás tartalmát és formáit.

Céljaink

Változatos tevékenységek során, a gyermekek meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire, építés közben

- o alakuljon kompetenciájuk,
- o erősödjön attitűdjük, készségeik, képességeik,
- o fejlődjön kreativitásuk.

Az ismeretek teljesítményképes tudássá válása eredményezi a kompetens, hozzáértő gyermeki személyiséget.

Az óvodapedagógus feladatai a tanulással kapcsolatban

- Értelmi képességek fejlesztése /érezékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás/
- A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának sokoldalú érdeklődésének kielégítése
- Lehetőséget kínálni a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit
- A gyermek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása

- A gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése
- Olyan tapasztalatok szerzéséhez nyújtson segítséget a gyermeknek, amelyben saját teljesítőképességét is megismerheti.
- Modell értékű kommunikációs helyzetek teremtése a gyermeki kérdések támogatására
- A gyermek érési folyamatához személyiségéhez igazított, pedagógiai módszerek alkalmazása,
- Személyre szabott pozitív értékeléssel a cselekvéses tanulás segítése
- Komplexitásra törekvés a tanulási tartalmak tervezésénél, feldolgozásánál
- Differenciálás, a tapasztalatszerzés sokoldalúságára törekvés

Céljaink

Változatos tevékenységek során, a gyermekek meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire, építés közben

- o alakuljon kompetenciájuk,
- o erősödjön attitűdjük, készségeik, képességeik,
- o fejlődjön kreativitásuk.

Az óvodánkban lehetséges tanulási formák

- spontán játékban tapasztalatszerzés,
- gyermeki kérdésekre – válaszokra épülő ismeretszerzés,
- célzott megfigyelés, tapasztalat-, élményszerzés (séta, kirándulás),
- cselekvés közben, felfedezés során megvalósuló tanulás.

Egyéni és kiscsoportos differenciált képességfejlesztés

- Megelőzés
- Felzárkóztatás
- Tehetséggondozás

A fejlesztés módszere: A fejlesztés módszere az egyénre szabott differenciált fejlesztés a csoporton belül. Az óvodapedagógus dönti el, hogy adott esetben kötetlen kezdeményezés vagy kötött tevékenység keretein belül kívánja elképzeléseit megvalósítani.

A tevékenységközpontú óvodai nevelési program „foglalkozás”-nak tekint minden ismeretszerzést, ismeretnyújtást.

A fejlesztés kerete: A teljes nevelési folyamat, amely valamennyi csoportban a gyermeki tevékenységre, önállóságra, döntési helyzetekre és sokoldalú tapasztalatszerzésre épül. A nevelési folyamatba szervesen illeszkedő tanulási folyamat melynek részei:

- Önálló és irányított tapasztalatszerzés
- Komplex tevékenységek rendszere, kötetlen és tervezett kezdeményezések.

A játék és a tanulás összekapcsolódik az óvodában, mivel a gyermek, játék közben észrevétlenül tanul. Játékban a motoros, szociális és verbális tanulás komplex formában jelentkezik. Az önfeledt játék kommunikációra ösztönzi. Ezáltal gyarapodik szókincse, tökéletesedik beszédtechnikája. Játék közben egyszerre több érzékszervvel vesz részt a tapasztalatszerzésben. Ezért a játékot a tanulás „legfontosabb”, de nem kizárólagos színterének tekintjük.

A hatékonyságot egyértelműen meghatározza a gyermek motiváltsága, a belső készlet. A spontán tanulás erre épül, de direkt eszközökkel is önkéntelen odafigyeltetésre készíthető a gyermek.

2.7 AZ ÓVODÁBA ÉS AZ ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI

Intézményükbe a gyermekek felvételét a mindenkor érvényes tanügy igazgatási feladatnak megfelelően végezzük.

Elsődleges szempontunk, hogy a gyermek betöltse harmadik életévét, ezen túlmenően pedig az alábbi fejlődési mutatókat vesszük figyelembe:

- szobatisztaság,
- kialakult beszédkészség (legalább beszédértés),
- önálló mozgáskészség.

2.7.1. Az iskolába lépés feltételei, az óvoda sikerkritériuma

Az óvoda, ill. az óvodavezető feladata a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megítélése s annak igazolása. A Szakértői Bizottság vizsgálatát akkor kell kérni, amennyiben az óvodapedagógusok nem tudnak egyértelműen dönteni az iskolába lépésről, a gyermek nem járt óvodába, ill. a szülő nem ért egyet az óvoda döntésével.

Minden esetben kérni kell a Szakértői Bizottság döntését, amennyiben a gyermek a hetedik életévét augusztus 31-ig betölti. Csak az ő javaslatukkal részesülhet a gyermek további óvodai nevelésben.

Az iskolába lépés elsődleges feltétele a gyermek érettsége, amely különböző életkorban alakulhat ki, ezáltal nagy egyéni eltéréseket mutatva. Mindezt figyelembe véve tárjuk fel, mikor válik stabilá a gyermek, - testileg, lelkileg, szociálisan, pszichikusan - a sikeres iskolai élet megkezdésére, illetve ehhez kapcsoljuk mindazon mutatók összességét, amelyek az óvodáskor végére a fejlődés várható jellemzőjeként jelennek meg pedagógiai munkánk eredményeként.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére - Óvodánk sikerkritériuma

Mozgás

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban
- A gyermekek mozgása összerendezett, kialakult a nagymozgása, finommozgása, egyensúlyészlelése.
- Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.
- Szeretnek futni, képesek 50 – 100 m távolságot kitartóan végig futni.
- A természetes mozgások (csúszás, kúszás, mászás, dobás) technikáit ismerik
- Tudnak helyben labdát pattogatni.
- A különböző verseny játékok, ügyességi játékokban betartják a szabályokat. Képesek alkalmazkodni társaikhoz, toleránsak, együttműködők.

Környezeti nevelés

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek életkoruknak megfelelően érdeklődnek a szűkebb- és tágabb környezetük iránt.
- A gyermekek irányított és spontán megfigyelésekből adódó önálló véleményüket, tapasztalataikat, problémahelyzetek mérlegelésével el tudják mondani, mesélni

- A gyermekek elemi ismerettel rendelkeznek:
 - o Tudják lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét, életkorukat,
 - o Ismerik a testrészek neveit, helyét, funkcióját, igényesek testük tisztaságára,
 - o Különbséget tudnak tenni évszakok között, ismerik az évszakok jellemzőit,
 - o Felismerik az időrendiséget, oksági viszonyokat a napszakok tevékenységeit.
 - o Ismerik a hagyományokat, a nemzeti, multikulturális értékek egyes elemeit.
- Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, jellemzőit, azonosságait, és különbségeit.
- Alkalmazzák a főbb közlekedési szabályokat.
- Óvják környezetük tárgyi,- természeti jelenségeit, alakul környezettudatos magatartásuk. Részt vesznek aktívan a környezetvédelmi munkákban
- Önállóan gyakorolják- dajkák bevonásával- a növénygondozás legegyszerűbb műveleteit, ismernek növényekkel, állatokkal kapcsolatos munkákat.

Matematika

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Felismerik a környezetükben lévő elemi matematikai összefüggéseket.
- Biztonságosan mozognak a 10-es számkörben.
- A halmazokkal való műveletek végzésében jártasak; összehasonlítás: mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.
- Megoldanak alapvető problémahelyzeteket, felismernek tapasztalati összefüggéseket, következtetéseket
- Értik és helyesen alkalmazzák az összehasonlítást kifejező szavakat, relációkat, matematikai összefüggéseket, tapasztalataikat, ismereteiket, tevékenységekben tudják alkalmazni.
- Felismernek az alapvető geometriai formákat, azok jellemző jegyeit, azonosságukat, különbözőségüket.
- Kialakul az alapvető helyzetek, relációk az irányok megkülönböztetése, a balról-jobbra való haladási irány követése.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Ismernek 10-15 mondókát, 20-25 különböző hangkészletű és szöveghosszúságú népi gyermekjátékdalt, néhány alkalmi dalt, műdalt.
- A gyermekek bátran, egyénileg is tudnak mondókázni, énekelni.
- Szívesen és örömmel vesznek részt énekes játékokban.
- Ismerik a zenei fogalom párok jelentését.
- Képesek érzékeltetni az egyenletes lüktetést, a motívum hangsúlyokat és a ritmust különböző mozgásformákkal kifejezni.
- Felismerik a tanult dalokat dúdolásról, hangszerjátékról, jellegzetes részletekről.
- Próbálkoznak az improvizálással.
- Képesek dallambujtatást végezni.
- Ismernek egyszerű ritmushangszereket, azokat tudják használni.
- Képesek élvezettel, figyelemmel, érdeklődéssel végighallgatni a zenei bemutatásokat.

Rajzolás, mintázás, kézi munka

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A rajzolás, mintázás, kézimunka kedves örömteli tevékenységgé válik.
- Rácsodálkoznak a szép látványra, tudnak gyönyörködni benne, esztétikai véleményt alkotni.

- Kézmozgásuk lehetővé teszi az egyre finomabb mozdulatokat kívánó feladatok elvégzését. a vizuális észlelésük, megfigyelésük, emlékezetük fejlődik
- Az eszközöket készségszinten kezelik.
- Ismerik a különféle ábrázolási technikákat, anyagokat, azokat képesek önállóan megválasztani és alkalmazni, szükség esetén közös feladatokban együttműködni.
- Képzőművészetükben megjelenik a tér, síkba való átfordítása.
- Munkáikban tükröződnek a világról szerzett egyre valósabb ismeretük, de elsősorban érzelmi megnyilvánulásai, kialakul saját forma-nyelvük.
- A gyermekek alkotására jellemző, a részletező formagazdagság, a színek változatos használata.
- Használják a népi, nemzeti, etnikai kultúrában megjelenő díszítő motívumokat.

Verselés- Mesélés

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Önállóan mondanak rövidebb-hosszabb verseket, rigmusokat.
- Megjegyeznek 10-14 mondókát, 6-8 verset és 10-15 mesét.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak a maguk és társaik szórakoztatására.
- Képesek saját vers és mesealkotásra, összefüggő mese, történetet kitalálására, annak mozgásos megjelenítésére kifejezésére.
- Elkezdett történeteket fantáziájuk segítségével folytatni tudnak.
- A metakommunikációs jelzéseket használják, a környezetükben élő személyekkel jól kommunikálnak.
- Szívesen nézegetnek könyveket, vigyáznak az épségükre.
- A térbeli irányokat, viszonyokat, illetve verbális kifejezéseket helyesen használják.
- A szülők részt vesznek mesék közös feldolgozásában,
- Visszajelzésekből értesülünk, hogy gyakoribbá válik a szülők otthoni mesemondása

Anyanyelv és értelmi nevelés

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Beszédük érthető, kifejező, összefüggő, a különféle élethelyzetekben használják az elvont kifejezéseket
- Beszédfegyelmük kialakul, nyugodtan, figyelmesen végighallgatják a felnőtteket és társaikat
- Koruknak megfelelően kialakult a pontos érzékelés, észlelés, képesek vizuális, auditív differenciálásra
- Térbeli viszonyokat képesek felismerni és megnevezni.
- Az önkéntelen bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is.
- Gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk, emlékezetük, szándékos figyelmük fejlődik
- Gondolkodásukra a problémamegoldásra törekvés és kreativitás jellemző.
- Bátran és szívesen kommunikálnak a társaikkal és a felnőttekkel.
- A metakommunikációs jelzéseket használják, a környezetükben élő személyekkel jól kommunikálnak.
- Tudnak szemkontaktust teremteni és tartani.

Munka

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Szívesen vállalnak egyéni és közösségért végzett megbízásokat, és azokat felelősséggel teljesítik.

- Kitartóan, aktívan tevékenykednek, munkatempójuk különbségei ellenére képesekké válnak az együttműködésre, szociális magatartásuk (kivárás, tolerancia) a közösségi kapcsolataikat pozitívan befolyásolják
- Munka jellegű tevékenységeiket a felelősségérzet, a feladattudat és a kitartás jellemzi.
- Képesek-életkori szinten,- saját személyükkel kapcsolatos feladatok ellátására.
- Kialakul a környezet rendjének, megtartásának, megóvásának gondozásának igénye
- Kialakul az iskolakezdéshez a testi, lelki, és szociális érettség.

2.7.2 Gyermekvédelem

A gyermekvédelmi feladatok ellátására nagy hangsúlyt helyezünk, a gyermekvédelmi munka valamennyi óvónő feladata. A gyermekvédelmi feladatok koordinálását megbízott óvodapedagógus, gyermekvédelmi felelős látja el, közvetlen kapcsolatot tartva a gyermekvédelmi feladatokért felelős óvodavezetővel.

Az óvónők évente egy alkalommal értékelik a gyermekvédelmi munkát, melyről a óvodavezetőt és a megbízott gyermekvédelmi felelőst folyamatosan tájékoztatják.

Magatartásában az elfogadás, a tolerancia domináns.

Az egyedi, egyéni értékek pozitív irányú megközelítése érvényesül. Különösen fontos ez a szocializációs zavarokkal küzdő gyermekek esetében.

Az általános elvárások közül - a tolerancia, nyitottság, elfogadó, segítő attitűd, szeretetteljesség, következtetés – kiemelten fontos. Az óvodapedagógus nevelő-fejlesztő munkája során mindig figyelembe kell, hogy vegye a gyermekek egyéni képességét, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális háttérét, segítse tehetsége kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetéből történő felzárkóztatásában. Biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét.

Alapelvek érvényesítése

- A szegregálás elkerülésének elve. Az integrált nevelés során az összes gyermeknek, ezen belül minden gyermeknek megfelelni.
- Azonos jogok és lehetőségek biztosítása a speciális szükségletek, különleges ellátást igénylő gyermekek számára.
- Integráció. A gyermekek sajátos szükségleteit, problémáit egyénre szabott nevelési, oktatási programmal elégítjük ki, differenciálás sokszínű alkalmazása.
- A gyermekeket csak annyira terheljük, amennyire képes és annyi segítséget biztosítunk, amennyire szüksége van. Az önállósághoz vezető utak kialakításának segítése.
- A lehető legkorábbi beavatkozás elve.
- Az együttműködés, a probléma komplex megközelítése, a célkitűzések megfogalmazásában.
- A családok tiszteletben tartása a családi nevelés erősítése a rászorultak körében
- Az egyenlő hozzáférés elve az esélyegyenlőtlenségek csökkentése érdekében
- Az esélyegyenlőtlenségek csökkentése mellett kiemelt a befogadó környezet megteremtésével a kialakult előítéletek lebontásához való hozzájárulás, az újabb előítéletek kialakulásának megelőzése.

Céljaink

Érvényesülnek a gyermekeket megillető jogok, a védelem o a testi, értelmi, érzelmi fejlődést akadályozó környezeti ártalmaktól.

Megvalósul hátránykompenzációval az esélyegyenlőség, o az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára.

Feladataink

A gyermekek körülményeinek figyelemmel kísérése, a fejlődés nyomon követése, a gyermekvédelmi munka, valamennyi óvónő feladata.

- A gyermekvédelmi esetek kiszűrése
- A szükséges nyilvántartások vezetése
- Kapcsolattartás, együttműködés az óvodán belüli munkaközösségekkel, az óvodán kívüli, Gyermejjóléti Szolgálattal, Pedagógiai Intézettel, Egészségügyi szervezetekkel.
- Prevenció és korrekció, tehetséggondozás a pedagógiai munkában.
- Integráció a pedagógiai gyakorlatban.
- A szociális érzékenység felkeltése a gyermekek és szülők közösségében
- Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése
- A családi nevelés kiegészítése, kompenzálása a gyermekek szociokulturális, mentális hátrányainak, esélykülönbségeinek csökkentése
- Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek
- Képességkultúrára épülő egyéni bánásmód alkalmazása változatos módszerekkel, amiben a gyermek meglévő képessége a kiinduló alap.

A megelőzés feladatai

- A gyermeki és szülői jogok megismertetése és érvényesítése az óvodában.
- Elősegíteni a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését és folyamatos itt tartózkodását.
-

A be óvodázás segítése

- A gyermek sajátos nevelési igényének, hátrányának megfelelő pedagógiai ellátás biztosítása.
- Egészségügyi szűrővizsgálat biztosítása.
- Együttműködés gyermekvédelmi társszervekkel.

A feltárás feladatai

- A gyermekek és családjuk sokoldalú megismerése (dokumentumok, nyilatkozatok begyűjtése) komplex állapotfelmérés.
- A gyermekek veszélyeztetettségének és hátrányos helyzetének megkülönböztetése – a gyermek és környezetének aktuális állapotának figyelembe vételével. Az adatváltozások nyomon követése
- Sokrétű egészségügyi szűrővizsgálatok, ill. szükség esetén szakorvosi vizsgálatok kezdeményezése. A fejlődés nyomon követése.
- Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás, közös programok. A gyermekek óvodai beiratásának támogatása.

A megszüntetés feladatai

- Hatékony egyéni felzárkóztató munkával az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtése.
- Egészségvédő, mentálhigiénés programok, egészségnevelést szolgáló projekthetek szervezése, veszélyhelyzetek elkerülésére nevelés.
- A sajátos nevelési igényű kisgyermek másságát elfogadó környezet kialakítása. (befogadó intézményi légkör, gyermekközösség, szülők közössége)

- A kiemelt figyelmet igénylő gyermek kiemelkedő képességének felismerése, és gondozása.
- Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése (Karácsonyi adomány-gyűjtés)
- Az esélyteremtést támogató lépések szolgáltatások folyamatos figyelemmel kísérése (a nevelésben, a gyermekek mérésében)
- Élményszerző kirándulások szervezése
- Az óvodában való tartózkodást segítő tevékenységek folyamatos figyelemmel kísérése (jelzőrendszer működése, partnerségi kapcsolatok, egészségügyi szolgáltatások, szociális segítségnyújtás lehetőségei)
- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása (a napi nyilvántartásban az igazolások nyomon követése)
- Szoros kapcsolat kialakítása a látens módon segítséget kérő családokkal.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek én-képe önértékelése, lelki egészsége nem mutat komoly sérülést.
- A gyermekek teherbíró, küzdőképességük fejlődik, alkalmassá válnak, hogy megfelelő harmóniában éljenek önmagukkal és környezetükkel.
- A gyermekek képessé válnak a csoportban való alkalmazkodásra, kialakul a kompetencia érzése.
- A gyermekek képessé válnak veszélyhelyzetek elkerülésére, felismerésére.
- A gyermekek teljesítménye a valós képességeiket tükrözik.
- Csökkennek az indulási hátrányokból és fogyatékoságból adódó különbségek.

A gyermeknek joga

- hogy a nevelési- oktatási intézményben biztonságban és egészséges környezetben neveljék, óvodai életrendjét- pihenőidő, szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával – életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsák ki.
- vallási és világnézeti meggyőződésének megfelelő oktatásban nevelésben részesüljön.
- képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben részesüljön.
- nem állami, önkormányzati intézményben vegye igénybe az óvodai ellátást.
- személyiségi jogait, önrendelkezési jogát, cselekvési szabadságát, családi élethez való jogát az óvoda tiszteletben tartsa.
- állapotának, személyes adottságának megfelelő megkülönböztetett ellátásban részesüljön.

Az óvodai nevelésben a gyermek személyiségét, emberi méltóságát, jogait tiszteletben kell tartani, az óvodai nevelés és nevelést-oktatást kiegészítő pedagógiai szakszolgálatok igénybevétele ingyenes. A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztését, fogyatékoságának megfelelő szakemberek végzik, nevelési időben.

A szülőnek joga

- A szülőt megilleti a nevelési intézmény szabad megválasztásának joga
- A szülők joga igényelni, hogy az óvoda a nevelési programjában és tevékenységében, a tájékoztatást és az ismereteket többoldalú módon közvetítse.
- Megismerni az óvoda pedagógiai programját és házirendjét.
- Tájékoztatást kapni gyermeke fejlődéséről, magatartásáról, nevelésében tanácsot, segítséget kapni.

- Kezdeményezni a szülői munkaközösség létrehozását.

A szülőnek kötelessége

- Biztosítani gyermeke- óvodai nevelés keretében folyó-iskolai életmódra felkészítő foglalkozáson való részvételét.
- Hogy megtegyen minden tőle elvárható gyermeke fejlődéséért.
- Elősegítse gyermekének közösségbe történő beilleszkedését.

2.7.3 Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése

2.7.3.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

A sajátos nevelési szükséglet, mint fogalom, sokkal tágabb elnevezés, szélesebb populációra terjed ki, mint a fogyatékos, vagy sérült elnevezés. Több az olyan gyermek, akinek szüksége van a megsegítésre, hátrányos helyzete, születési determinációja, részképeesség zavara miatt.

A speciális nevelési szükséglet nem a képességek hiányára, hanem inkább a teendőkre összpontosít. Személyiség fejlődési nehézségekkel küzdő gyermekek neveléséhez, szükség esetén a megfelelő szakember segítségét kérjük.

A fenntartói döntés, és feladat-ellátási kötelezettség az alapító okiratban megfogalmazott feladat meghatározás alapján, óvodánkban a sajátos nevelési igényű gyermekek, fogalomköréhez tartozó gyermekek ellátása kiterjed, az:

- Érzékszervi, (látássérült, hallássérült)
- Értelmi, (enyhe fokban sérült)
- Beszédfogyatékos,
- Egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartászavarral) küzdő gyermekekre, tanulóokra. (A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekekre és a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzdő gyermekekre)
- A beilleszkedési zavarokkal, tanulási nehézségekkel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermekek problémáinak feltárására, segítésére.

Az irányelvek intézményünkre vonatkozó része

- A tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangba kerüljenek,
- A gyermekeknek joga, hogy állapotuknak megfelelő gyógypedagógia ellátásban részesüljenek, fejlesztésük a számukra megfelelő területen valósuljon meg.
- Nevelésük, fejlesztésük a terhelhetőség figyelembe vételével történjen
- A gyermekek harmonikus személyiségfejlődését, elfogadó, eredményeket értékelő környezet, befogadó csoportlétkör kialakítása segítse
- A gyermekek viselkedésében érvényesüljön a hátrányos megkülönböztetés kizárásának elve.

Céljaink

Harmonikus, nyugodt óvodai környezetben

- biztosított a gyermekek integrált nevelése, esélyegyenlősége,
- javul a gyermekek életminősége, a társadalmi beilleszkedése,

- csökkennek a fogyatékból adódó hátrányok,
- természetessé válik a gyermekek közötti különbözőség elfogadása.

Általános feladatok

A napi tevékenységekbe a speciális tevékenységek beépítése, melyek a sajátos nevelési igényű gyermekek felzárkóztatását segítik elő.

- Az egyéni fogyatékból fakadó, hiányzó-vagy sérült funkció helyreállítása, új funkció kialakítása.
- Az ép funkciók bevonása, a hiányzó pótlása érdekében, a különböző funkciók egyensúlyának kialakítása.
- Speciális eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése
- A fejlesztés céljait, minden esetben a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatára kell építeni.
- Fejlesztési terv készítése, vezetése és hatékony megvalósítása gyógypedagógus, logopédus segítségével.

Feladatok

Integrált nevelésből adódó pedagógiai feltételek biztosítása:

- Sérülés specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása.
- Egyéni szükségletekhez igazodóan, speciális segédeszközök használatára, elfogadására, következetes használatára, megóvására nevelés
- Kompenzációs lehetőségek körének bővítése, a nem-vagy kevésbé sérült funkciók differenciált működésének tudatos fejlesztése
- Kiemelkedő teljesítményre képes területek felismerése.
- Rugalmas szervezeti keretek kialakítása, az egyéni foglalkoztatás megvalósításához
- Az óvodapedagógusok és a pedagógiai munkát segítők, tájékoztatása a sajátos nevelési szükségleteiről a gyermekek befogadásához.
- A szülők megfelelő tájékoztatása, együttműködés a családdal.

A fejlesztő tevékenység legfontosabb területei:

A tevékenységet meghatározó tényezők; a fogyatékból, típusa, súlyossága, a speciális ellátás kezdetének ideje, az életkor, a meglévő ismeretek alapján:

- A kognitív funkciók, (vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés)
- Motoros képességek, (alapszervező, mozgáskoordináció, egyensúly)
- Beszéd –és nyelvi képességek fejlesztése, (nonverbális, verbális kommunikáció, beszédindítás, beszédmegértés stb.)
- Játéktevékenység alakítása, játékhasználat elsajátítása
- Szociális kompetenciák kialakítása, a fogyatékból függvényében, más-más hangsúlyt kap.

2.7.3.2. Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése

Programunk fontos célkitűzése a kiemelkedő képességű, kiválóan kreatív gyermekek felfedezése, személyiségük optimális fejlesztése /megelőzzük a tehetségigéretes elkallódását, felismerjük az alulteljesítő gyermekekben bujkáló kiváló képességeket/. A kiválóan kreatív tehetségigéretes gyermekek gondozása gazdagító programok keretében valósul meg.

Az intézmény fontos feladata a képességek kibontakoztatása, a tehetséges gyermekek felismerése, egyéni nyomon követése, a tehetségek gondozása és fejlesztése, élve az

intézményi és az intézményen kívüli együttműködések lehetőségeivel. A mikro csoportos tevékenységszervezés közben a differenciálás gyakorlata kiválóan alkalmazható a kiemelten tehetséges gyermekek nevelésében.

A programban a gondozás módszere: kiscsoportos kreativitást fejlesztő tehetséggondozó foglalkozások segítségével történik.

Speciális célok a tehetséggondozásban:

- A tehetséges gyermek erős oldalának támogatása.
- A gyermek tehetségével összefüggő gyenge területek kiegyenlítése.
- Elfogadó, a személyiségfejlődést segítő légkör kialakítása.
- A pihenés és a relaxáció lehetőség biztosítása.

Az óvodapedagógus a megvalósítás folyamatában engedi a gyermekek és saját fantáziáját szárnyalni. Felkészülten fogadja a váratlan, szokatlan helyzeteket és helyzetfelismerő képességével hatásosan neveli, fejleszti személyiségüket.

A tehetségsegítő program kidolgozása segítséget nyújt az óvodapedagógusok tehetséggondozó tevékenységéhez.

2.8 AZ INTÉZMÉNY SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAI

Lehetőség szerint az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógusoknak kell irányítani, így a szolgáltatások idején is.

Amennyiben erre nincs lehetőség – nem óvodapedagógus irányítja a tevékenységet – felügyeletet kell biztosítani.

A szolgáltatások igénybevevőit nyilatkoztatjuk a igénybevételéről, majd ezt követően alakítjuk ki a szolgáltatások körét. (Csak abban az esetben szervezzük meg, ha legalább 10 fő igényli.)

Legitimációs záradék

Felülvizsgálta:

Mende, 2015.május 04.

.....

intézményvezető

Az óvoda Pedagógiai Programjával kapcsolatosan magasabb jogszabályban biztosított véleményezési jogával élve a dokumentumról a Nevelőtestületi elfogadás előtt véleményt alkotott,

az óvodában működő Szülői Szervezet

Mende,2015. június 04.

.....

Szülői Szervezet elnöke

Az óvoda Nevelőtestülete a Pedagógiai Program felülvizsgálatát 2015. június 01. napján tartott határozatképes értekezletén, át nem ruházható jogkörében, 100%-os igenlő szavazattal elfogadta. Az elfogadás tényét a nevelőtestület tagjai hitelesítő aláírásukkal igazolják.

Mende, 2015. június 01.

.....

intézményvezető